

วิวัฒนาการโจรสลัดและปัญหาโจรสลัดในอ่าวไทยและทะเลจีนตอนใต้

โจรสลัดดูเหมือนจะเป็นอาชญากรรมหรือความผิดระหว่างประเทศฐานแรกสุดในประวัติศาสตร์อารยธรรมโลก อาชญากรรมในทะเลหลวงประเภทนี้อาจกล่าวได้ว่าเกิดขึ้นพร้อม ๆ กับความสำเริงอันยิ่งใหญ่ของมนุษย์ในการสร้างเรือเดินทะเล เพื่อออกสำรวจและค้นหาดินแดนใหม่ที่ยังไม่เคยเป็นที่รู้จักมาก่อน และยังเป็นการแสวงหาทรัพยากรธรรมชาติใหม่ ๆ มาเพิ่มพูนความมั่งคั่งให้แก่ดินแดนชายฝั่งเดิมของมนุษย์

ประวัติศาสตร์อารยธรรมของมนุษย์ อาจกล่าวถึงความเจริญเติบโตทางอารยธรรมของมนุษย์เป็นขั้น ๆ ไป ตั้งแต่การรู้จักการใช้เหล็ก การนำทอผ้าและเชือกกันน้ำ งานสถาปัตยกรรมที่ยิ่งใหญ่และเป็นอมตของมนุษย์สมัยอารยธรรมเริ่มแรก รวมถึงงานกวีนิพนธ์ ปรัชญา และศาสนาของคนโบราณ แต่ประวัติศาสตร์จะเป็นประวัติศาสตร์ที่สมบูรณ์ไม่ได้ หากไม่กล่าวถึงความคดโกง ฉ้อฉล และเอาเปรียบเพื่อนมนุษย์ด้วยกันเอง โจรสลัดเป็นแง่มุมหนึ่งที่แฝงตัวอยู่ในประวัติศาสตร์อารยธรรมโลกที่เกิดขึ้นพร้อม ๆ กับความเจริญของอารยธรรมแรกเริ่มของมนุษย์

1. โจรสลัดตามประวัติศาสตร์สากล

1.1 โจรสลัดสมัยประวัติศาสตร์

ไม่มีผู้ใดทราบแน่ชัดว่าโจรสลัดเกิดขึ้นครั้งแรกเมื่อใดและในที่ไหนได้ แต่จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์บ่งบอกว่าโจรสลัดเกิดขึ้นแล้วไม่น้อยกว่า 3,000 ปี ในมหากาพย์ Odyssey หรือที่ชาวไทยรู้จักกันในเรื่อง "สงครามกรุงทรอยน์" กวีไฮเมอร์ผู้นิพนธ์มหากาพย์เรื่องนี้ได้บรรยายไว้ตอนหนึ่งโดยกล่าวถึงบุตรของยูเลซีวีร์นุรุชผู้ทำลายกรุงทรอยน์ ชื่อ เทเลมาคัส (Telemachus) ซึ่งออกตามหาบิดา แต่ถูกโจรสลัดโจมตีกลางทะเล

เมดิเตอร์เรเนียน¹ มหาภากาพย์ Odyssey อาจเป็นเพียงเทพนิยายแต่สิ่งหนึ่งที่น่าสนใจคือ มหาภากาพย์เรื่องนี้ได้สะท้อนภาพเหตุการณ์และชีวิตของมนุษย์เมื่อ 1184 ปีก่อนคริสตกาลได้อย่างดีว่าการออกทะเลแต่ละครั้งมีความยากลำบาก ไม่จำเพาะเพียงต้องฝ่าคลื่นลมและพายุกลางทะเล แต่ยังต้องเผชิญกับกลุ่มมิฆาซึนกลางทะเล เช่นโจรสลัดด้วย

กรีกเป็นชาติแรกที่พัฒนาระบบการเดินเรือระหว่างประเทศมาในราว 1,000 ปี ก่อนคริสตกาล ฟินีเชีย* ก็ได้พัฒนาระบบการเดินเรือของตนเองขึ้น ชนชาติฟินีเชียเป็นชาติแรกที่ทำการพาณิชย์นาวีขึ้นอย่างจริงจังจนมีความมั่งคั่งสมบูรณ์ในบริเวณที่เป็นประเทศเลบานอนในปัจจุบัน เรือของชาวฟินีเชียทำการค้าทางทะเลมากในแถบรอบทะเลเอเจียน(The Aegean Sea) โดยการบรรทุกเกลือ หิน น้ำมันมะกอก เครื่องเทศ ข้าว ฝ้าย เครื่องแก้ว ผลิตภัณฑ์โลหะ และอัญมณีไปค้าขาย ระหว่างที่ชาวฟินีเชียเดินทางไปค้าขาย ประวัติศาสตร์ได้กล่าวว่า เรือจำนวนมากถูกโจรสลัดฟินีเชียด้วยกันเองปล้นสะดมกลางทะเลอยู่เสมอ

ในสมัยโบราณเมื่อประมาณ 81 ปีก่อนคริสตกาล จูเลียส ซีซาร์ ก่อนจะเป็นผู้ปกครองสาธารณรัฐโรมัน เคยถูกโจรสลัดปล้นและจับตัวเพื่อเรียกค่าไถ่ในขณะที่เรือของซีซาร์แล่นอยู่ทางตะวันออกของทะเลเมดิเตอร์เรเนียนมุ่งสู่เกาะโรดส์ เมื่อเรือแล่นเข้าใกล้เกาะพามาดีสสา (Pharmacussa) โจรสลัดได้โจมตีเรือของซีซาร์ ซีซาร์ถูกจับแต่ได้รับการปล่อยตัวในเวลาต่อมาเมื่อคนของซีซาร์ที่โจรสลัดปล่อยตัวนำเอาทอง 12,000 ชิ้นมาไถ่ตัว

พลูตาร์ค(Plutarch) นักประวัติศาสตร์โรมัน (มีชีวิตอยู่ระหว่าง 166-120 ปี ก่อนคริสตกาล) เคยบันทึกไว้ตอนหนึ่งว่า "เวลานั้นพวกโจรมีอำนาจครองทะเลโดยอาศัยกอง

---

¹ Homer, The Odyssey, trans. Robert Fitzgerald (Gaarden City, N.Y. : Doubleday & company 1961), p.94.

* เป็นชื่อที่ชาวกรีกเรียกพวก คะนินไนท์ ที่อาศัยอยู่ ณ บริเวณริมฝั่งทะเลเมดิเตอร์เรเนียนด้านซีเรีย ในปัจจุบันคือประเทศเลบานอน

เรือขนาดใหญ่หลายกองเรือและเรือเล็กอีกนับไม่ถ้วน²"

การปราบปรามโจรสลัดอย่างจริงจังกระทำขึ้นในเวลาต่อมาโดยปอมเปย์ (Pompeius) ซึ่งเป็นคอนซูล(Consul) ของชาวโรมันในขณะนั้น³ ซึ่งใช้เวลาประมาณ 3 เดือน ในปีที่ 67 ก่อนคริสตกาล ปราบปรามโจรสลัดจนเกือบจะหมดสิ้นจากทะเลเมดิเตอร์เรเนียน แต่โจรสลัดก็ไม่ได้หมดสิ้นไปที่เดียวนัก เมื่ออาณาจักรโรมันเสื่อมอำนาจลงโจรสลัดได้กลับมาอีกครั้ง แต่ไม่ร้ายแรงและสร้างความเสียหายเท่ายุคสาธารณรัฐโรมันตามที่กล่าวมาข้างต้น

1.2 โจรสลัดสมัยกลางของประวัติศาสตร์ (Middle Ages) หรือยุคมืด

ของยุโรป (ค.ศ.1000-1400)

โจรสลัดที่เป็นที่รู้จักกันดีในยุคนี้คือ พวกไวกิง (Vikings) ซึ่งล่องเรือมาจากดินแดนอันเป็นบ้านเกิดเมืองนอนของตนทางตอนเหนือของยุโรปบริเวณสแกนดิเนเวีย (Scandinavia) ปัจจุบัน ด้วยเหตุนี้พวกไวกิงจึงได้ชื่อว่าคนทางเหนือหรือชาวนอร์ส (Noraeman) พวกไวกิงมีอำนาจมากถึงขนาดเข้าโจมตีเมืองต่าง ๆ ในอังกฤษและสกอตแลนด์ เมื่อ ค.ศ.787 ประเทศทางตอนใต้ลงมารวมทั้งฝรั่งเศสก็ไม่รอดพ้นจากการรุกรานของพวกไวกิง ระหว่าง ค.ศ.841 และ ค.ศ.844 เมืองกองโตวิด (Quentovic) รูอง (Rouen) และนองเตส์ (Nantes) ก็ถูกโจมตีทำเรือใหญ่ที่โดเรสตัส (Dorestad) บนปากแม่น้ำไรน์ก็ถูกครอบครองโดยพวกไวกิงชั่วระยะเวลาหนึ่ง กรุงปารีสและกรุงทรีเออร์ (Trier) ก็ถูกโจมตีใน ค.ศ.911 ประเทศสเปนเองก็ถูกบุกรุกในกลางคริสต์ศตวรรษที่ 9 อันที่จริงแล้วเมืองทาง

---

² Plutarch, Fall of the Roman Republic, trans. Rex Warner (New York : Penguin Books, 1972), pp.244-245.

³ คอนซูล (Consul) เป็นข้าราชการซึ่งมีอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ เป็นหัวหน้าทางการเมืองดำเนินการทางด้านต่างประเทศและบังคับบัญชากองทัพ(สนใจทั่วไปดู สมโชค เจริญลาภ, ประวัติศาสตร์กฎหมายต่างประเทศ (พิมพ์โรเนียว, พ.ศ.2527), หน้า 64.

ชายฝั่งทะเลด้านตะวันตกของยุโรปทั้งหมดและเมืองทางปากแม่น้ำสำคัญๆ ของฝั่งทะเลตะวันตกของยุโรปเข้าไปในแผ่นดินใหญ่ก็ถูกพวกไวกิงบุกกรุกเข้าปล้นสะดมทั้งสิ้น⁴ นอกจากนี้ในศตวรรษที่ 10 กองทัพเรือของชาวไวกิงได้โจมตีเกือบทุกภาคของรัสเซียตั้งแต่ตอนเหนือที่ติดด้านนิคมแลนด์ลงมาถึงทะเลดำ กรุงคอนสแตนติโนเปิล (Constantinople) หรือไบแซนติอุม (Byzantium) เองถูกพวกไวกิงยึดครองไว้หลายครั้ง

ไวกิงเป็นโจรสลัดที่สร้างความเสียหายให้แก่อารยชนอย่างมากที่สุดเท่าที่ประวัติศาสตร์มนุษยชาติเคยบันทึกไว้ ตลอดระยะเวลา 5 ศตวรรษ ที่ไวกิงเรืองอำนาจ(ปลายศตวรรษที่ 8 ถึงศตวรรษที่ 14) พวกเขามีความโหดร้ายและเข้าปล้นสะดมทุก ๆ ที่ที่ไปถึง แต่ถึงกระนั้นก็ตามผู้นำไวกิงบางกลุ่มในที่สุดก็หยุดการปล้นสะดมหันมาสร้างอาณาจักรของตนเองขึ้น เมืองดับลิน (Dublin) ก็เป็นผลงานของพวกไวกิง ฮรอล์ฟ (Hrolf) ชาวนอร์เวย์หัวหน้ากลุ่มไวกิงกลุ่มหนึ่งซึ่งหันมาเป็นคริสต์ศาสนิกชนได้สร้างดินแดนนอร์มันดี (Normandy) ขึ้นในปี ค.ศ.912 ในปี ค.ศ.1016 หัวหน้าไวกิงชื่อคnut (Knut) ได้ขึ้นเป็นพระราชาอังกฤษและได้สร้างอาณาจักรทะเลเหนือ(Nort Sea Empire) ขึ้น พระองค์ทรงเรียกตนเองว่ากษัตริย์แห่งเดนมาร์ก นอร์เวย์ อังกฤษและส่วนหนึ่งของสวีเดน นอกจากนี้ วิลเลียมผู้พิชิต (William the Conqueror) ซึ่งปราบดาภิเษกเป็นกษัตริย์ของอังกฤษ (ค.ศ.1066 - ค.ศ.1087) ภายหลังที่รบชนะพวกแองโกล-แซกซอนที่เมืองเฮสติงส์ (Hastings) เมื่อวันที่ 14 ตุลาคม ค.ศ.1066พระองค์ก็ทรงมีเชื้อสายไวกิงจากแคว้นนอร์มันดีเช่นกัน⁵

ตามที่ได้กล่าวแล้ว แม้พวกไวกิงบางกลุ่มได้ยุติการปล้นสะดมทางทะเลและหันมาก่อร่างสร้างอาณาจักรของตนเองขึ้นอย่างจริงจังก็ตาม พวกไวกิงที่กระจายอยู่ทั่วไปทางตอนเหนือของยุโรปหาได้ปฏิบัติเช่นเดียวกันนั้นไม่ เพราะพวกนี้ไม่มีผู้บังคับบัญชาเด็ดขาดตลอดสายและบัญชาได้ทุก ๆ กลุ่มอย่างพระราชาในสมัยที่คนเฒ่าต่าง ๆ รวมตัวกันเป็นชาติรัฐ ฉะนั้นในกลางศตวรรษที่ 12 ขณะที่การค้าในทะเลบอลติกและทะเลเหนือกำลังขยายตัว พวกโจรสลัดได้

⁵ สำเร็จ สัมพันธวารักษ์, โลกพลิกกลับของไวกิง (กรุงเทพฯ : พุทธบูชาการพิมพ์, 2526), หน้า 11.

⁶ สำเร็จ สัมพันธวารักษ์, อ่างแล้ว หน้า 18.

เพิ่มการโจมตีเรือในน่านน้ำดังกล่าวมากขึ้น ในที่สุดภายใต้การริเริ่มของนครรัฐ Libeck (ปัจจุบันอยู่ในเยอรมัน) สมาพันธ์ฮันเซียติก (the Hanseatic League) ได้ถูกก่อตั้งขึ้นเพื่อรวมตัวกันหรือช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการปราบปรามโจรสลัด สมาพันธ์นี้มีนครรัฐ Hamburg, Bremen, London และ Bergen (ประเทศนอร์เวย์ปัจจุบัน) เป็นสมาชิก และต่อมาเกือบทุกเมืองในภาคเหนือของยุโรปได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกของสมาพันธ์นี้

โจรสลัดถูกปราบปรามอย่างรวดเร็วและหัวหน้าโจรสลัดคนสำคัญในสมัยนั้นคือ Stortebecker ได้ถูกพิพากษาตัดศีรษะ⁶

ความสำเร็จของสมาพันธ์ฮันเซียติกในการปราบปรามอาชญากรรมในทะเลเป็นผลงานที่ยิ่งใหญ่และเป็นก้าวแรกของความร่วมมือระหว่างประเทศในการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายในทะเลหลวง* แต่ที่น่าเสียดายว่า เมื่อการค้าของโลกย้ายไปอยู่ที่อินเดียและทวีปใหม่ หรือดินแดนที่ค้นพบใหม่ในศตวรรษที่ 15 สมาพันธ์ดังกล่าวได้ยุบตัวลงไปเอง

---

⁶ Walter Heichen, Klaus Stortebecker (Berlin : A. Weichart, 1938), p.160.

มีเรื่องเล่าในหนังสือเล่มนี้ว่า เมื่อศาลนิพากษาให้ตัดศีรษะจอมโจร Stortebecker ศาลได้ให้เขากล่าวความปรารถนาของตนเป็นครั้งสุดท้าย Stortebecker ได้ขอให้ศาลตัดศีรษะของตนตามคำนิพากษาและเขาจะเดินผ่านทุกคนที่เรียงแถวกันพิพากษาตัดศีรษะเขา เป็นจริงอย่างที่เขาลั่นวาจา เมื่อศีรษะของ Stortebecker หลุดกระเด็นออกไปร่างของ Stortebecker ซึ่งไร้ศีรษะก็หาได้ล้มลงไม่ เขาเดินผ่านหน้าทุกคนที่พิพากษาตัดศีรษะเขาและล้มลงตรงหน้าเพื่อนโจรที่ทรยศ

* ควรสังเกตไว้ในที่นี้ว่า อนุสัญญาทะเลหลวง ค.ศ.1958 มาตรา 14 และอนุสัญญากฎหมายทะเล ค.ศ.1982 มาตรา 100 ล้วนบัญญัติให้รัฐทั้งปวงร่วมมือกันอย่างมากที่สุดที่จะทำได้ในการปราบปรามโจรสลัดในทะเลหลวงหรือในที่อื่นใด ภายนอกอำนาจของรัฐหนึ่งรัฐใด ซึ่งเป็นการสะท้อนภาพความเป็นจริงว่า เพราะโจรสลัดมิใช่อาชญากรรมจำเพาะในรัฐใดรัฐหนึ่ง รัฐทั้งปวงจึงควรร่วมมือกันปราบปราม เช่นเดียวกับสมาพันธ์ฮันเซียติก ซึ่งความจำเป็นบังคับให้ร่วมมือกันต่อสู้กับสลัดทะเลไวคิง

มรดกทางประวัติศาสตร์ที่พวกไวกิ้งในยุคมืดของยุโรปทิ้งไว้ให้แก่ชนรุ่นหลัง นอกจากความโหดร้ายและคดโกงแล้ว กล่าวในแง่ที่ดี พวกนี้ได้สร้างยุโรปให้เป็นเมืองเปิดและติดต่อกัน เพราะเมื่อโจรรุ่งเรืองถึงขีดสุดสามารถควบคุมเมืองต่าง ๆ ที่สำคัญในยุโรปได้แล้ว พวกนี้ได้สร้างอาณาจักรเล็ก ๆ ของตนขึ้นทั้งในอังกฤษ ฝรั่งเศส รัสเซีย สวีเดน นอร์เวย์ เดนมาร์ก เยอรมันนี และอิตาลี พวกไวกิ้งเป็นนักเดินเรือที่เก่งกาจ เป็นผู้คิดค้นเรือเดินทะเลที่ทนลมและคลื่นทะเลอย่างดีหลายประเภท นอกจากนี้พวกไวกิ้งยังเป็นนักแสวงหาดินแดนพวกแรกของโลกด้วย พวกไวกิ้งเดินเรือไปถึงเกาะกรีนแลนด์และบางส่วนของประเทศแคนาดาในปัจจุบัน*

1.3 โจรสลัดในยุคล่าอาณานิคม

ปัจจัยสำคัญที่เป็นเหตุให้ชาวยุโรปพากันแสวงหาดินแดนใหม่ ๆ จนกระทั่งท้ายที่สุดกลายเป็นการแข่งขันล่าอาณานิคม คือ ปัจจัยทางการเมือง และปัจจัยทางเศรษฐกิจ กล่าวคือ ใญ่ทางการเมืองนั้น เนื่องจากพวกเตอร์กสามารถยึดครองกรุงคอนสแตนติโนเปิล ซึ่งเป็นเมืองหลวงของจักรวรรดิโรมันตะวันออกได้ในปี ค.ศ. 1453 เส้นทางการค้าระหว่างยุโรปและตะวันออกก็ถูกตัดขาดลงเกือบจะสิ้นเชิง เป็นเหตุให้ยุโรปจำต้องหาเส้นทางการค้ากับตะวันออกใหม่ ส่วนปัจจัยทางเศรษฐกิจนั้น ก็เนื่องจากประชากรของยุโรปเพิ่มมากขึ้น ความต้องการสินค้าจากภาคตะวันออก โดยเฉพาะผ้าไหม พรม เครื่องเทศ เครื่องแก้ว ก็มีมากขึ้น

---

* มีหลักฐานว่าในราวปี ค.ศ. 1001 ลีฟ (Leif) ชาวไวกิ้งและคนของเขา 35 คน เดินทางไปถึงเกาะบันนิงทางตอนเหนือของแคนาดา เกือบจะติดขั้วโลกเหนือ เขาตั้งชื่อดินแดนที่พบว่ามี เฮลลุลแลนด์ (Helluland) หรือดินแดนแห่งหินเรียบ และวกลงไปทางทิศใต้พบดินแดนลาบราดอร์ (Labrador) ของแคนาดาในปัจจุบัน ซึ่งเขาตั้งชื่อว่า มาร์คแลนด์ (Markland) หรือดินแดนแห่งป่าไม้ และในที่สุดเดินทางมายังมลรัฐนิวฟันด์แลนด์ (Newfoundland) ของแคนาดาปัจจุบัน ซึ่งลีฟให้ชื่อว่า วินแลนด์ (Vineland) หรือดินแดนแห่งต้นองุ่น ถ้าหลักฐานนี้เป็นจริง การจะเป็นว่าพวกไวกิ้งได้ค้นพบทวีปอเมริกาก่อนการค้นพบของโคลัมบัส (Columbus) เกือบ 500 ปี

ประกอบกับการปรับปรุงการเดินเรือและการประดิษฐ์เข็มทิศในการเดินเรือในศตวรรษที่ 16

ทำให้ยุโรปมีความเชี่ยวชาญการเดินเรือข้ามมหาสมุทรมากขึ้น การผูกขาดในการเดินเรือข้ามทวีปของนครเวนิสแทบจะสิ้นไปทีเดียว

โจรสลัดในยุคล่าอาณานิคม หรือการแสวงหาดินแดนใหม่ของพวกยุโรปนี้ นักวิทยาศาสตร์กล่าวว่า โจรสลัดฝรั่งเศสมีส่วนกระทำอาชญากรรมอย่างจริงจังก่อนชาติอื่น

1.3.1 โจรสลัดฝรั่งเศส ในคริสต์ศตวรรษที่ 15 เมื่อมีการปฏิรูปศาสนาคริสต์ครั้งใหญ่ในยุโรป กษัตริย์ของฝรั่งเศสซึ่งซิงพวกโปรเตสแตนท์มาก โดยเฉพาะพวกฮิวเกอโนต์ (Huguenots) พระนางแคทเธอรีนแห่งเมดิซี (Catherine de Medici) ร่วมมือกับดยุคแห่งกีส์ (Duke of Guize) ปรามพวกฮิวเกอโนต์อย่างรุนแรงถึงขั้นประหารชีวิตเป็นเหตุให้พวกฮิวเกอโนต์ฝรั่งเศสจำนวนมากได้อพยพหนีออกจากฝรั่งเศสและจำนวนมากมุ่งหน้าเข้ามายังทวีปอเมริกา ในจำนวนพวกที่ลี้ภัยด้วยเหตุผลทางศาสนาเหล่านี้ บางพวกกลายเป็นโจรสลัดเสียเอง เช่นในปี ค.ศ. 1510 พบว่าพวกนี้ออกปล้นเรือเป็นบริเวณกว้างจากโนวาสโกเชียของแคนาดา เรือยลมาจนถึงชายฝั่งของประเทศบราซิล ในปี ค.ศ. 1530 หัวหน้าโจรสลัดชาวฝรั่งเศสชื่อ Pierre le Grand แห่ง Dieppe มีชื่อในฐานะโจรสลัดประจำภูมิภาคแถบนี้ Pierre le Grand ช่องสมพวกโจรอยู่บนเกาะ la Tortue ซึ่งห่างจากชายฝั่งของเมือง Santo Domingo เมืองหลวงของประเทศเฮติปัจจุบันเพียงแค่วาระยะเวลาหนึ่งชั่วโมง เรือสมัยนั้นแล่น จากที่นี้พวกโจรสามารถคุมเส้นทางผ่านเข้าและผ่านออกของเรือขนทองและเงินของสเปนทางด้านมหาสมุทรแอตแลนติกได้อย่างดี

โคลัมบัส (Columbus) ผู้ค้นพบอเมริกาเองก็เกือบจะถูกพวกโจรสลัดโจมตีเช่นกัน กล่าวคือ ในการเดินเรือไปทวีปอเมริกาเที่ยวที่ 3 เรือของเขาจำต้องเปลี่ยนเส้นทางเดินเรือใหม่เพื่อเลี่ยงการโจมตีจากโจรสลัดฝรั่งเศสซึ่งคอยโจมตีโคลัมบัสอยู่แล้วที่แหลมเซนต์ วินเซนต์ (Cape St. Vincent)

โจรสลัดในทะเลแคริบเบียนมีอำนาจมาก พวกนี้ไม่เคยขาดแคลนอาสาสมัครที่จะเป็นโจรเลย ไม่ว่าจะเป็เด็กหนุ่มในยุโรปที่หนีโทษทัณฑ์ทางอาญามาหรือทนต่อสภาพความยากจนในยุโรปในยุคนั้นไม่ได้ หรือพวกชาวฮอลันดาที่หนีการกดขี่ของสเปนเข้ามาในโลกใหม่นี้ พวกนี้รวมตัวกันเป็นกลุ่มโจรสลัดที่คอยโจมตีเรือขนทองของสเปนซึ่งยากที่จะหลบรอดเรือของพวกโจรไปได้ เพราะเรือของโจรสลัดมีความเร็วเหนือกว่า ในปี ค.ศ. 1536 อำนาจของโจรสลัดฝรั่งเศสรุ่งเรืองถึงขีดสุด โจรบางกลุ่มมีเรือขนาดใหญ่อยู่ในกองเรือตนถึง 40 ลำ

ในคริสต์ศตวรรษที่ 16 อำนาจของโจรสลัดฝรั่งเศสเริ่มเสื่อมถอยลงไปตามลำดับเนื่องจากการก้าวเข้ามาแทนที่โดยโจรสลัดอังกฤษ แต่กระนั้นก็ตามโจรสลัดฝรั่งเศสก็ยังไม่หมดบทบาทจางไปจากประวัติศาสตร์เสียทีเดียวนัก ในปี ค.ศ.1815 โจรสลัดฝรั่งเศสที่ปฏิบัติการอยู่ในอ่าวเม็กซิโกภายใต้การนำของ Jean Lafitte ได้ช่วยนายพลแอนดรูว์ แจคสัน (Andrew Jackson) เอาชนะสงครามที่นิวออร์ลีอันส์ ในปี ค.ศ.1815 ได้ ประธานาธิบดีเจมส์เมดิสัน (Jame Medison) ของสหรัฐจึงทำการอภัยโทษในความผิดโจรสลัดทั้งหมดที่ Lafitte และลูกเรือของเขาได้ก่อขึ้นในอดีต⁷

1.3.2 โจรสลัดอังกฤษ เป็นโจรทะเลที่มีบทบาทในยุคล่าอาณานิคมพวกต่อมาและได้รับการอนุเคราะห์ทางการเงินและอาวุธจากพระนางอลิซาเบธของอังกฤษอย่างมาก เพราะอังกฤษกับสเปนมีปัญหาขัดแย้งกันในเรื่องศาสนาและอังกฤษต้องการจะเพิ่มพูนอิทธิพลทางทะเลเพื่อแข่งขันกับสเปนซึ่งเป็นเจ้าทะเลอยู่ในขณะนั้น และคอยกีดกันไม่ให้ชาวอังกฤษไปเปิดการค้าขายกับอาณานิคมของสเปนในทวีปอเมริกา

ในระยะแรก กองเรือรบอังกฤษยังอ่อนแอกว่าสเปนอยู่มาก จึงไม่อาจทำยุทธนาวีต่อต้านสเปนอย่างเปิดเผยได้ จึงต้องใช้เอกชนเข้าโจมตีเป็นโจรสลัดต่อต้านสเปน ในปี ค.ศ. 1572 เดรดโจมตีกองเรือสเปนในด้านแอตแลนติก และต่อมาเข้าโจมตีพวกสเปนที่ชายฝั่งทะเลตะวันตกของประเทศชิลีปัจจุบันทางด้านมหาสมุทรแปซิฟิกยึดเรือขนทองของสเปนที่มาจากมะนิลาประเทศฟิลิปปินส์ได้ พระราชินีอลิซาเบธพอพระทัยมากแต่งตั้งให้ขุนโจรและนักเดินเรือรอบโลกผู้นี้เป็นอัศวิน กล่าวกันว่า สมบัติที่เซอร์ฟรานซิส เดรด ได้จากการปล้นเรือสเปนมีจำนวนมากมายมหาศาล เดรดชำระเงินคืนแก่ผู้สนับสนุนทางการเงินแก่เขาในอังกฤษถึงร้อยละ 4,700 ของทุนที่เดรดได้รับมาครั้งแรก นอกจากนั้น เหตุการณ์สำคัญในชีวิตของท่านผู้นี้คือ เมื่อเกิดสงครามระหว่างอังกฤษกับสเปน เซอร์ฟรานซิส เดรด ได้นำกองเรืออังกฤษโจมตีกองเรืออาร์มาดาของสเปนจนสเปนพ่ายแพ้ไปเมื่อปี ค.ศ. 1588 แม้ว่าสงครามจะยึดเชื้อไปอีกนาน แต่อำนาจทางทะเลของสเปนก็ตกเป็นรองอังกฤษนับแต่นั้นมา

---

⁷ G.O.W.Mueller and Freda Adler, Outlaws of the Oceans, (New York, N.Y., : Hearst Marine Books, 1985), p.294.

มีข้อควรสังเกตในที่นี้ว่า ในสงครามระหว่างพระนางอลิซาเบธของอังกฤษกับพระเจ้าฟิลิปแห่งสเปนครั้งนี้ ราชินีของอังกฤษทรงพระบรมราชานุญาตให้เรือของเอกชนชาวอังกฤษ ชาวฮอลันดา หรือพวกฮิวเกอโนต์ในฝรั่งเศส เข้าร่วมทำสงครามต่อต้านสเปนได้ด้วย โดยอาจจะติดตั้งอาวุธประจำเรือทำการแทนเรือของรัฐบาลอังกฤษโจมตีเรือของสเปนในภาวะสงคราม หรือบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายในกรณีที่อาจเรียกค่าเสียหายจากศัตรูของอังกฤษที่ล่วงละเมิดต่อกฎหมายทะเลและกฎหมายของอังกฤษในยามสันติ ซึ่งกรณีนี้เรียกว่า privateer เจ้าของเรือที่ทำการช่วยรัฐบาลอาจได้รับส่วนแบ่งจากทรัพย์สินหรือเรือของศัตรูที่ถูกยึดได้ พระบรมราชานุญาตของราชินีอลิซาเบธเป็นเครื่องกระตุ้นใจชาวเรือที่จะเข้ามาสนับสนุนรัฐบาลและออกปล้นสะดมเรือของศัตรูอังกฤษในทะเลอย่างเปิดเผย ซึ่งประหนึ่งว่าเป็นการทำในนามรัฐบาลเอง ทางปฏิบัติ เช่นนี้ในเชิงนิติศาสตร์เป็นการยากอยู่ที่จะชี้ว่า privateer เป็นอาชญากรรมในทะเลหลวงอย่างโจรสลัดหรือเป็นสิ่งที่ชอบด้วยกฎหมาย

ในศตวรรษที่ 17 ความมั่งคั่งและการค้าทางทะเลมารุ่งเรืองในมหาสมุทรอินเดีย อังกฤษ ฮอลันดา และโปรตุเกส แข่งขันกันอย่างมากเพื่อสร้างจักรวรรดิของตนในทวีปเอเชีย บริษัทอินเดียตะวันออกของอังกฤษซึ่งเริ่มก่อตั้งในปี ค.ศ. 1600 โดยพระราชินีอลิซาเบธและบริษัทอินเดียตะวันออกของฮอลันดากลายเป็นประเทศย่อย ๆ ที่สำคัญในเอเชีย เพราะนอกจากจะประกอบพาณิชย์กรรมแล้วบริษัทยังมีกองทัพของตนเองด้วย ทั้งสองบริษัทมุ่งรณรงค์ต่อต้านเรือโจรสลัดจนเป็นผลสำเร็จมากในแถบมหาสมุทรอินเดีย โจรสลัดที่มีชื่อเสียงที่สุดในแถบนี้คือ John (Long Ben) Avery ซึ่งตั้งอาณาจักรโจรอยู่ที่เกาะมาดากัสการ์ เคยยึดได้เรือ The Duke ของอังกฤษและขายต่อให้สเปนเป็นเรือขามฝั่งไป แต่ก่อนหน้านั้นเรือ The Duke ที่ John Avery ยึดได้ทำการปล้นสะดมในทะเลเป็นเวลานาน จนเป็นที่ครั้นคร้ามทั่วไปแก่นักเดินเรือในมหาสมุทรอินเดีย

โจรสลัดในมหาสมุทรอินเดียนอกจากจะทำการปล้นเรือแล้วยังเป็นนักค้าทาสที่ทำกำไรอย่างมหาศาล Mueller นักเขียนเรื่องโจรสลัดชาวอเมริกัน เคยกล่าวไว้ในหนังสือของตน โดยสรุปว่า ยุคทองของโจรสลัดในยุคที่ล่าดินแดนกินเวลาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1695 ถึง ค.ศ. 1725⁸ เช่นเดียวกับที่ผู้ว่าการของมลรัฐนิวแฮมป์เชียร์ ชื่อ Granfield เคยบันทึกไว้ว่า พวกโจรที่กลับจากชายฝั่งมะละบาร์นำทองติดตัวมาด้วยคนละตั้ง 700 ปอนด์สเตอร์ลิงและไม่น่าแปลกใจว่าทองของพวกอาหรับกลับเป็นเงินสกุลธรรมดาในเมืองนิวยอร์กไป

โจรสลัดที่เกาะมาดากัสซาร์ ถูกราชนาวิอังกฤษปราบลงใน ค.ศ. 1716 แต่การกระทำอันเป็นโจรสลัดกลับมาเกิดมากในทะเลแคริบเบียนอีกครั้งในสองสามปีต่อมาที่ใหญ่เกาะบาฮามาส และอังกฤษก็ส่งกองเรือไปปราบพวกโจรจนราบคาบอีก ยิ่งกว่านั้นผู้ว่าการ Bellamont ของเมืองท่านิวยอร์ก และ Nicholson ของรัฐนิวยอร์กได้สั่งปิดเมืองท่าไม่รับโจรสลัดอย่างเด็ดขาดเป็นเหตุให้พวกโจรประสบปัญหาการเติมเสบียงและเชื้อเพลิง รวมทั้งการขายของโจรที่นี้ ทำให้พลังของโจรสลัดลดน้อยลง และเกือบจะสิ้นไปจากทะเลแคริบเบียนในศตวรรษที่ 19 เมื่อประธานาธิบดีมอนโรว์ของสหรัฐสั่งปราบโจรสลัดแคริบเบียนอย่างจริงจัง กองเรือที่ 6 ของสหรัฐและเรือ ยู. เอส. เอส. คอนสตีติวชัน มีบทบาทอย่างสูงในการปราบปรามโจรสลัดในทะเลแคริบเบียนลงได้

ปัญหาที่มีผู้สงสัยมากคือ เหตุใดชาวทะเลจำนวนมากถึงต้องการเป็นโจรสลัด Douglas Bottin ได้ให้รายละเอียดเรื่องนี้ว่า รายได้ของโจรสลัดในศตวรรษที่ 18 หรือต้นศตวรรษที่ 19 คิดเป็นเงินประมาณ 1500 ปอนด์ถึง 4000 ปอนด์ต่อปี ขณะที่รายได้ของกรรมกรสมัยนั้นเพียงแค่หนึ่งปอนด์ต่อปี หรือแม้แต่ผู้ว่าการบริษัทอินเดียตะวันออกของอังกฤษยังได้รับเงินเดือนเพียง 300 ปอนด์ต่อปี เสมียนของผู้ว่าการมีรายได้ปีละ 5 ปอนด์ รายได้ที่สูงดังกล่าวน่าจูงใจเพียงใด และยิ่งมาวิเคราะห์ว่า ถ้านาย ก. ล้วงกระเป๋า นาย ข. ได้เงิน

---

⁸ Ibid., p.297

1 ปอนด์ โทษของนาย ก. คือ ประหารชีวิต ทำไมพวกนี้จะไม่ปล้นมหาสมบัติเล่าในเมื่อโทษทัณฑ์เท่ากัน⁹

1.4 โจรสลัดในประวัติศาสตร์ร่วมสมัย

ในตอนปลายศตวรรษที่ 19 และศตวรรษที่ 20 โจรสลัดดูเหมือนแทบจะเป็นตำนานทางเรือของชาวทะเลไป การพัฒนาระบบลาดตระเวนทางเรือตามเส้นทางคมนาคมที่สำคัญ ๆ ในทะเลของชาติมหาอำนาจทั้งหลาย ขนาดของเรือสินค้าและระบบการโทรคมนาคมสื่อสารที่ทันสมัย การที่เกาะต่างๆ และดินแดนต่าง ๆ ในโลกต่างก็มีรัฐบาลปกครองทำให้แหล่งที่โจรสลัดจะพักพิงแทบจะหมดไป และความร่วมมือระหว่างประเทศในการปราบปรามโจรสลัดปัจจุบันเหล่านี้ทำให้โจรสลัดแทบจะสูญไปจากประวัติศาสตร์โลกที่เดียว¹⁰ อย่างไรก็ตาม โจรสลัดก็กลับมาเป็นข่าวอีกครั้งในรูปแบบของสลัดอากาศที่จี้เครื่องบินโดยสารระหว่างประเทศและเรือพาณิชย์หรือในรูปแบบของกลุ่มก่อการร้ายต่าง ๆ ซึ่งในวิทยานิพนธ์นี้จะงดเว้นไม่กล่าวถึงเพราะได้มีผู้วิจัยเรื่องนี้ไว้แล้วหลายท่าน แต่จะกล่าวจำเพาะโจรสลัดตามรูปแบบดั้งเดิมคือ โจรสลัดทางเรือเท่านั้น ซึ่งในส่วนหลังนี้มาเป็นข่าวฮือฮาในหน้าหนังสือพิมพ์และข่าวรอบโลกอีกครั้งในกรณีของโจรสลัดในอ่าวไทยและทะเลจีนใต้ ที่จะกล่าวถึงในส่วนที่ 2 ของบทนี้

---

⁹ Douglas Bottin, The Pirates (Alexandria, Va : Time-Life Books, 1978), p.31.

กัปตัน Samuel Bellamy หัวหน้าโจรสลัดได้บอกกับพ่อค้าคนหนึ่งซึ่งถูกจับได้และปฏิเสธที่จะยอมเป็นโจรร่วมกับเขาว่า เป็นการบ้าที่จะยอมตนอยู่ภายใต้กฎหมายซึ่งออกโดยคนรวยที่จะคุ้มครองประโยชน์ฝ่ายตนเอง พวกคนรวยที่ซื่อสัตย์ไม่มีทางอื่นที่จะป้องกันสิ่งที่ตนได้จากการคดโกงนอกจากทางกฎหมายที่เขาสร้าง คนรวยดำพวกเราโจรสลัดว่าเราเลว แต่มีความแตกต่างอะไรกันมากนัก คนรวยปล้นคนจนโดยอาศัยกฎหมาย และพวกเราหมู่โจรก็ปล้นคนรวยโดยอาศัยความกล้าหาญของเราเอง

¹⁰ Encyclopedia Britinica Volume VII., p.1025.

อันที่จริงแล้ว โจรสลัดในยุคปัจจุบันเกิดขึ้นในบริเวณพื้นที่หลายแห่งทั่วโลกแต่ไม่ปรากฏเป็นข่าวใหญ่โตอย่างเช่นเหตุการณ์ที่เกิดในอ่าวไทยและทะเลจีนใต้ โจรสลัดทางตอนเหนือของเกาะศรีลังกา ในอัฟริกาตะวันตกและในทะเลแคริบเบียน ก็มีเหตุการณ์ฉับพลันเรือในทะเลนอกทะเลอาณาเขตของรัฐอยู่เป็นประจำ*

ตามสถิติของหน่วยยามฝั่งของสหรัฐอเมริกาซึ่งตีพิมพ์เผยแพร่ในปี ค.ศ. 1982 รายงานว่าเรืออเมริกัน 44 ลำ ถูกโจรกรรมหรือหายไปอย่างลึกลับตั้งแต่ ปี ค.ศ. 1971 และคนบนเรือจำนวนถึง 175 คน หายไปอย่างไร้ร่องรอย¹¹

ทางด้านชายฝั่งตะวันตกของทวีปแอฟริกาที่ซึ่งครั้งหนึ่งเมื่อสองสามร้อยปีก่อน เคยจอบแจไปด้วยเรือของนักค้าทาสจากอเมริกาและยุโรป ในปัจจุบันกลับเป็นที่ซึ่ง เรือสินค้าจากยุโรปแล่นเข้ามารับขึ้นและขนสินค้าไปสู่ตลาดโลก ไม่ว่าจะเป็นน้ำมันจากไนจีเรีย เพชรจากเซียร์ราเลโอน และโกโก้จากไอวอรีโคสต์ แต่เรือบรรทุกสินค้าของยุโรปกลับมีรายงานตลอดมาว่าถูกโจรสลัดไนจีเรียโจมตีอยู่เสมอ และมีการกล่าวหาเจ้าหน้าที่การทำเรือของไนจีเรียว่าสมรู้ร่วมคิดกับพวกโจรโดยการให้ข่าวสารการเข้ามาและออกจากท่าของเรือสินค้าเหล่านั้นตามเวลาและสถานที่ที่กำหนดไว้ ทำให้โจรสลัดเลือกโจมตีได้ถูกเวลาและสถานที่ ทั้ง ๆ ที่เรือของโจรสลัดเป็นเรือเก่าที่ไม่มีอุปกรณ์เรดาร์ทันสมัยประจำเรือเลย เหตุการณ์ร้ายแรงที่สุดเกิดขึ้นเมื่อวันที่ 21 มกราคม ค.ศ. 1978 เมื่อเรือ Chief S.B. Bakare ซึ่งเป็นเรือสินค้าขนาดใหญ่ระวางขับน้ำกว่า 12,000 ตัน ชักธงปานามาหายไปนอกฝั่งไนจีเรียพร้อมกับคนทั้งลำเรือ ขณะที่

---

* รายละเอียดส่วนนี้สนใจกรุณาดูเพิ่มเติมจาก G.O.W. Mueller และ Freda Adler, op.cit., โดยเฉพาะในบทที่ 9 ว่าด้วย Piracy : The Jolly Roger Flies Again ซึ่งให้รายงานบทวิเคราะห์ และเนื้อหาต่าง ๆ โดยสมบูรณ์อยู่แล้ว ผู้สนใจควรติดตามอ่านและศึกษาได้จากหนังสือเล่มที่กล่าวนี้

¹¹ G.O.W. Mueller and Freda Adler, op.cit., p.138.

บรรทุกสินค้ามีค่ากว่า 4.2 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา¹² การกระทำอันเป็นโจรสลัดนอกชายฝั่งของไนจีเรียไม่ได้ลดจำนวนลงเลยและมีความสำคัญระหว่างประเทศถึงขนาดที่ว่านายกรัฐมนตรี Olof Palme แห่งสวีเดน ได้ประกาศขณะเยือนประเทศไนจีเรียอย่างเป็นทางการในปี ค.ศ.1983 ว่า ทั้งสองประเทศจะหยุดโจรสลัดลงให้ได้ (Vi Ska Stoppa Sjorovarna)

2. ปัญหาโจรสลัดในอ่าวไทยและทะเลจีนตอนใต้ในอดีตและปัจจุบัน

2.1 ปัญหาในอดีต

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีประวัติการค้าขายทางทะเลมาแต่ครั้งโบราณกาลแล้ว มีหลักฐานว่า ในสมัยกรุงสุโขทัย พ่อขุนรามคำแหงมหาราชเคยส่งคณะทูตไทยไปเจริญทางพระราชไมตรีกับพระเจ้าแผ่นดินจีนในราชวงศ์หยวน เมื่อประมาณ พ.ศ. 1835¹³ หลังจากนั้นประเทศทั้งสองก็มีสัมพันธ์ไมตรีที่ติดต่อกันมาช้านาน อันมีส่วนทำให้การค้าระหว่างสุโขทัยกับประเทศจีนเจริญรุ่งเรืองยิ่งขึ้น รวมทั้งทำให้สุโขทัยได้รับการถ่ายทอดความรู้เรื่องการทำเครื่องปั้นดินเผาที่เรียกว่า "สังคโลก" จากช่างชาวจีนและกลายเป็นสินค้าออกที่สำคัญของไทย

¹² The New York Times (January 22, 1978), p.8.

¹³ พงศาวดารราชวงศ์หยวนฉบับหลวงได้บันทึกไว้ว่า"ปีที่ 29 (ตรงกับ พ.ศ. 1835 ในรัชกาลเจ้าหยวนเดือนที่ 10 วันเจี๋ยเจิน (ตรงกับวันที่ 26 พฤศจิกายน) ข้าหลวงใหญ่ฝ่ายรักษาความสงบของภาคกว้างตั้งส่งคนอัญเชิญพระราชสาส์นอักษรทองคำของกษัตริย์แห่งสยามไปยังนครหลวง" ดู สำนักนายกรัฐมนตรียุคใหม่, ความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างไทย-จีน พ.ศ. 1825-2395 (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2523), หน้า 2.

สืบมาแต่ครั้งสมัยกรุงสุโขทัยตอนปลายจนถึงสมัยอยุธยาตอนต้น¹⁴

เมื่ออาณาจักรสุโขทัยเริ่มเสื่อมอำนาจลง และอาณาจักรอยุธยาทางตอนใต้เริ่มมีอำนาจมั่นคงยิ่งขึ้น การพาณิชย์นาวีของไทยก็ยังเป็นการค้ากับประเทศจีนเป็นส่วนใหญ่ โดยเป็นการค้าในระบบการทูตบรรณาการ กล่าวคือ ทางจีนเห็นว่าตนเองเป็นประเทศใหญ่ แข็งแรงและเป็นศูนย์อำนาจของโลก ส่วนทางกรุงศรีอยุธยาเป็นประเทศเล็ก อ่อนแอกว่า จำต้องส่งของขวัญหรือของกำนัล (tributary gifts) ไปถวายพระเจ้ากรุงพม่าเพื่อแสดงความอ่อนน้อมยอมตัวเป็นประเทศราช ส่วนทางไทยกลับมีความเห็นว่าการส่งบรรณาการให้กับจีนนั้นไม่ใช่ข้อเสียหายหรือเสียหน้า หากแต่มีลักษณะเป็นของขวัญจากพ่อค้ากับพ่อค้าที่พึงมีไมตรีทางการค้าต่อกันมากกว่า การเป็นตั้งนับมาแต่ครั้งกรุงศรีอยุธยาตอนต้นจนกระทั่งถึงแผ่นดินพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชการที่ 4) แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ระบบการทูตบรรณาการของไทยต่อจีนจึงได้ยุติลง

¹⁴ สืบแสง พรหมบุญ, ความสัมพันธ์ในระบบบรรณาการระหว่างจีนกับไทย

(กรุงเทพฯ : มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 2525), หน้า 80-84.

แน่นอนว่า ตลอดระยะเวลาอันยาวนานที่ไทยแต่งสำเภาออกไปค้ากับจีนนั้นก็คงจะมีบางครั้งที่เรือเหล่านั้นอัปปางลงโดยภัยทางทะเลต่าง ๆ นานา รวมทั้งอาจถูกโจรสลัดปล้นสะดมเอาสินค้าไปด้วย¹⁵

การพาณิชย์นาวีและความเจริญทางเศรษฐกิจของไทยรุ่งเรืองถึงขีดสุดในรัชสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช วาเซ ชาวฝรั่งเศสที่เคยเข้ามาเมืองไทยสมัยนั้นเคยเสนอรายงานต่อคณะเสนาบดีฝรั่งเศส เมื่อ พ.ศ.2228 ว่า เมืองไทยนั้นเป็นเมืองหนึ่งในโลกที่จะได้เห็นชนชาติต่าง ๆ รวมกันอยู่ จะหาเมืองใดที่จะมีชนชาติต่าง ๆ มากเหมือนในเมืองไทยเป็นหาไม่ได้ เมื่อ 50 ปีล่วงมาแล้วพวกฮอลันดาได้มาตั้งห้างอย่างดงามสำหรับทำการค้าขายพวกโปรตุเกสต้องทิ้งดินแดนไว้ในอินเดียมาตั้งคอลอนีในเมืองไทย พวกอังกฤษก็คอยหาช่องทางทุกอย่างสำหรับจะมาตั้งตัวอยู่ในเมืองนี้บริษัทฝรั่งเศสก็มีห้างอยู่ในเมืองไทยห้างหนึ่ง ในเมืองนี้ยังมีชนชาวอิตาเลียน ชาวสเปน ชาวเปอร์เซียและชาติอื่น ๆ อีกเป็นอันมาก¹⁶

หลักฐานสำคัญเกี่ยวกับเรื่องโจรสลัดมาปรากฏในรัชสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราชเช่นกัน และเป็นชนวนให้เกิดสงครามระหว่างกรุงศรีอยุธยากับบริษัทอินเดียตะวันออกของอังกฤษ กล่าวคือ ในปี พ.ศ.2226 เจ้าพระยาวิชาเยนทร์ (ฟอลคอน ชนชาวกรีก) ซึ่งเป็นสมุหนายกรับผิดชอบงานด้านการค้าขายกับต่างประเทศและการต่างประเทศในแผ่นดินสมเด็จพระนารายณ์มหาราชแต่งตั้งให้พ่อค้าชาวอังกฤษ ชื่อ ริชาร์ด เบอธนาบี เป็นเจ้าเมือง

¹⁵ ระหว่าง พ.ศ.2063 - พ.ศ.2093 ปรากฏว่า จีนถูกโจรสลัดชาวญี่ปุ่นและโจรสลัดชาวโปรตุเกสคุกคามอยู่บริเวณชายฝั่งทะเลของจีนอยู่เสมอ จนจีนถึงกับประกาศห้ามการค้าชายฝั่งเกือบทั้งหมด เว้นแต่การค้าในลักษณะการค้าแบบบรรณาการที่กล่าวแล้วข้างต้น สนใจดู ณรงค์ พ่วงนิศ ใน "หน่วยที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับต่างประเทศภายหลังการติดต่อกับประเทศตะวันตกจนถึงสิ้นสมัยอยุธยา (พ.ศ.2054-2310)" ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับต่างประเทศ (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2529), หน้า 135.

¹⁶ กรมศิลปากร, ประชุมพงศาวดารภาคที่ 32 (พระนคร, โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนาการ, 2468), หน้า 207.

มะริด และให้ แชมมวลไวท์ ชาวอังกฤษเช่นเดียวกับเบอร์นาบีเป็นเจ้าของมะริดและเมืองทวาย ในระยะนี้ได้มีโจรสลัดปล้นสะดมสินค้าในอ่าวเบงกอล มีเสียงกล่าวกันว่าเบอร์นาบีและแชมมวลไวท์มีส่วนรู้เห็นด้วย เรือที่ปล้นบางลำชกชงไทยและเรือที่ถูกปล้นบางลำเป็นเรือพ่อค้าอินเดียซึ่งบรรทุกสินค้าอังกฤษ อังกฤษจึงเดือดร้อนมากและยื่นข้อเสนอต่อแชมมวลไวท์ให้ไทยชำระค่าเสียหายแก่บริษัทอังกฤษ ถ้าไทยปฏิเสธ อังกฤษมีสิทธิยึดเรือสินค้าซึ่งชกชงไทยเป็นค่าชดเชย ทางฝ่ายไทยปฏิเสธพร้อมกับจับกุมชาวอังกฤษในเมืองมะริด บริษัทอังกฤษจึงส่งเรือรบมายังเมืองมะริดเพื่อยึดเมืองและยึดเรือไทยที่เมืองมะริด รวมทั้งจับกุมตัวชาวอังกฤษที่มารับราชการเข้ากับฝ่ายไทยด้วย สมเด็จพระนารายณ์มหาราชทราบข่าวร้ายทางเมืองมะริดจึงประกาศสงครามกับบริษัทอินเดียตะวันออก เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม พ.ศ. 2230¹⁷

หลักฐานสำคัญอย่างยิ่งอีกชั้นหนึ่งที่แสดงถึงว่าคงจะมีการกระทำอันเป็นโจรสลัดอยู่มากพอสมควรแต่ครั้งโบราณก็คือ กฎหมายเก่าของไทยเอง ที่จริงแล้วกฎหมายก็เป็นดังกระจกเงาส่องสะท้อนสภาพสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมของคนในยุคนั้น ๆ ได้เป็นอย่างดี ถึงแม้ว่ากฎหมายจะไม่ได้บอกเราโดยตรงว่าบ้านเมืองในยุคที่มีการออกกฎหมายนั้นเป็นอย่างไร การอ่านและวิเคราะห์เบื้องหลังความเป็นไปของกฎหมายแต่ละบทแต่ละมาตราอย่างละเอียดถี่ถ้วนก็ย่อมช่วยให้เกิดความรู้ความเข้าใจในชีวิตความเป็นอยู่และสภาพบ้านเมืองในยุคนั้น ๆ อย่างชัดเจน ในกฎหมายลักษณะโจร(พระไอยการลักษณโจร) พ.ศ. 1903 ซึ่งเป็นกฎหมายเก่า

¹⁷ ชจร สุขพานิช, ออกญาวิไชเยนทร์หรือการต่างประเทศในรัชกาลสมเด็จพระนารายณ์ (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ก้าวหน้า, พ.ศ. 2516), หน้า 92-96.

แต่ครั้งรัชสมัยพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทองผู้สร้างกรุงศรีอยุธยา)¹⁸ มีร่องรอยแสดงให้เห็นว่าภัยของโจรสลัดเริ่มมีขึ้นแล้วก่อนหน้านั้นหรือในสมัยของพระรามาธิบดีที่ 1 นี้เอง ดังจะเห็นว่า เมื่อกล่าวถึงประเภทแห่งโจรนั้น กฎหมายบัญญัติไว้ชัดเจนหนึ่งว่า "อันว่า โจรตีชิงนั้นถ้า คือว่าโจรคบพวกเพื่อนไปตีหาบคอน โคเกวียน ทัพไธนา สำเภานาวา ณ หนทางบกเรือ"¹⁹

จริงอยู่ อาจมีผู้เข้าใจไปว่า ข้อบทดังกล่าวคงจะมุ่งถึงการชิงทรัพย์กันในเรือตามแม่น้ำมากกว่า แต่คำว่า"สำเภานาวา" นี้ ดูเหมือนจะเป็นการขีดอยู่ในตัวเองว่า กฎหมายสมัยนั้นรับทราบถึงการชิงทรัพย์ในทะเลแล้วแต่ครั้งพระเจ้าอู่ทองนั่นเอง และเป็นการประกาศเจตนาของรัฐอธิปไตย เช่นกรุงศรีอยุธยาอีก เช่นกันว่า พระนครศรีอยุธยาจะไม่นิ่งดูอายุให้มีการทำ เช่นนี้ในพื้นที่ที่พระนครอันรุ่งเรืองแห่งนี้อาจบังคับการตามกฎหมายนี้ได้

---

¹⁸ เมื่อพระพุทธรูปจากทั่วโลก ประมุขัตตริย์แห่งพระราชวงศ์จักรีปัจจุบัน โปรดให้ชำระกฎหมายเก่าที่มีมาแต่ครั้งโบราณ แล้วรวบรวมเป็นประมวลกฎหมายขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2347 เรียกว่า "กฎหมายตราสามดวง" หรือ "ประมวลกฎหมายในรัชกาลที่ 1" นั้น ต้องเข้าใจว่ามีการเพิ่มเติมข้อบทและแก้ไขข้อความในกฎหมายโบราณในครั้งนั้นด้วย กล่าวสำหรับกฎหมายลักษณะโจรแล้ว น่าเชื่อว่าจะมีการตัดทอนและเปลี่ยนแปลงข้อความจากของเดิมไปมาก และคงจะมีการเพิ่มเติมหลักนิติศาสตร์ใหม่ในสมัยที่มีการชำระกฎหมายนี้ เข้าไปด้วย โดยเฉพาะเรื่องการจัดหมวดหมู่ในกฎหมายลักษณะโจรนี้เป็นระเบียบและทันสมัยมากขึ้น อาจจะเป็นการจัดทำขึ้นในสมัย รัชกาลที่ 1 นี้เอง (ดู หลวงสุทธีวาทนฤดม, ประวัติศาสตร์กฎหมายขึ้นปรกติฎาไท (กรุงเทพฯ : บริษัทศรีสมบัติการพิมพ์, อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพหลวงสุทธีวาทนฤดม, 30 มกราคม พ.ศ. 2519), หน้า 410. สนใจดูเพิ่มเติมจาก ร.แสงกาต์, ประวัติศาสตร์กฎหมายไทยเล่ม 1 (กรุงเทพฯ : มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, พ.ศ. 2526), หน้า 19-21 และหน้า 49-50.)

¹⁹ กรมศิลปากร, เรื่องกฎหมายตราสามดวง (กรุงเทพฯ : กองวรรณคดีและประวัติศาสตร์ กรมศิลปากร, พ.ศ. 2521), หน้า 432. ผู้สนใจตัวบทพระอัยการลักษณะโจร ดูหนังสือที่กล่าวนี้ตั้งแต่หน้า 430-471.

ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมีพระบรมราชโองการให้แก่ข้าราชการผู้มีหน้าที่ในจังหวัดนครศรีธรรมราชว่าถ้าหากทราบว่ามีโจรสลัดที่เป็นอันตรายจากเวียดนามแอบเข้ามาเพื่อลักพาผู้คนให้ต่อสู้ป้องกันและไม่ให้โจรสลัดล่องล่ำเข้ามาในดินแดนเพื่อจับคนไปได้²⁰

จากหลักฐานดังกล่าวแสดงว่าประเทศไทยได้ประสบกับปัญหาการปล้นสะดมของโจรสลัดมาแต่โบราณกาลแล้ว แต่ไม่ปรากฏหลักฐานว่ามีความรุนแรงมากนักเพียงใด

2.2 ปัญหาในปัจจุบัน

2.2.1 ที่มาของปัญหา นับแต่ปี พ.ศ.2518 ที่เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองครั้งสำคัญในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อันเป็นผลจากการที่ประเทศต่าง ๆ ในบริเวณนี้คือ เวียดนามใต้ ลาว และกัมพูชา ได้เปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นแบบสังคมนิยม นอกจากประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคและในส่วนต่าง ๆ ของโลกจะได้รับผลกระทบกระเทือนทางการเมืองแล้ว ประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะประเทศเพื่อนบ้านใกล้เคียง อันได้แก่ ไทย มาเลเซีย ยังต้องรับภาระสำคัญในการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้อพยพจำนวนมากมายังได้หลังไหลเข้ามาพักพิงในประเทศไทย ในปี พ.ศ.2518 ได้มีประชาชนชาวอินโดจีนประมาณถึง 225,000 คน หลบหนีออกนอกประเทศ และจำนวนได้เพิ่มขึ้นเรื่อยมาจนในปี พ.ศ.2522 จำนวนผู้อพยพอินโดจีนออกนอกประเทศได้เพิ่มขึ้นสูงถึง 1.5 ล้านคน ซึ่งเป็นจำนวนสูงสุด²¹ กล่าวโดยเฉพาะ

²⁰ วิฑิต มั่นตาภรณ์, "ผู้แสวงหาแหล่งพักพิงจากทะเลและการโจรสลัดในอ่าวไทย", วารสารกฎหมาย คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีที่ 12 ฉบับที่ 4 (พ.ศ.2531) หน้า 37.

²¹ จักริน ฉายะพงศ์, "โจรสลัด : อาชญากรรมระหว่างประเทศ"สารานุกรม, 33 (กุมภาพันธ์, 2526), หน้า 397.

ประเทศไทยแล้ว นับตั้งแต่ปี 2518 เป็นต้นมา ประเทศไทยได้ให้ที่พักพิงเป็นการชั่วคราวแก่ผู้อพยพจากอินโดจีนมากกว่าหนึ่งล้านคน และในจำนวนนั้นมากกว่า 100,000 คน เป็นชาวเวียดนามทางเรือ²²

ผู้อพยพทางเรือ (boat people) ซึ่งหนีจากเวียดนามไม่ว่าจะเป็นด้วยเหตุผลทางการเมือง หรือปัญหาความมั่นคงทางเศรษฐกิจก็ตาม ได้อาศัยเส้นทางเดินเรือทางด้านอ่าวไทยและทะเลจีนตอนใต้เป็นหลักในการเดินเรือเข้ามายังประเทศไทย โดยนำทรัพย์สินสมบัติสิ่งของอันมีค่าติดตัวมาเท่าที่จะหาได้ เส้นทางเดินเรือของผู้อพยพทางเรือเหล่านี้โดยมากแล้ว เป็นเส้นทางที่ชาวประมงไทยใช้ เป็นพื้นที่ทำการประมงด้วย ชาวประมงไทยจำนวนมากได้ เข้าทำการช่วยเหลือผู้อพยพทางเรือชาวเวียดนามด้วยความมีจิตใจที่เอื้ออารีและกรุณาแก่เพื่อนมนุษย์ร่วมโลกที่พลัดพรากจากบ้านเกิด เมืองนอนของตนเอง เข้ามาหาที่พึ่งในประเทศที่สาม แต่ก็ปฏิเสธไม่ได้เช่นกันว่า ยังมีชาวประมงไทยจำนวนมากที่ทำการประทุษกรรมแก่ผู้อพยพเหล่านี้ ไม่ว่าจะเป็นการฆ่าหรือประทุษร้ายต่อร่างกาย ช่มชืดผู้หญิง และทำการปล้นและชิงทรัพย์ผู้อพยพโดยโลภะจิตที่เกิดขึ้น เพราะสถานการณ์และโอกาสอำนวยมากกว่าที่จะกล่าวหาว่าคนเหล่านี้เป็นโจรสลัดโดยอาชีพ

ชาวการฆ่า ช่มชืด และลักพาตัวชาวเวียดนามที่ต้องทิ้งบ้านเกิด เมืองนอนของตนมาถูกโจรสลัดเล่นงานเอาเข้าสองปรากฏแพร่ออกไปทั่วโลก โดยเฉพาะมีการคาดนิ้งว่าผู้ที่กระทำการอันเป็นโจรสลัดปล้นสะดมชาวเวียดนามส่วนใหญ่เป็นชาวประมงไทย ทำให้ภาพพจน์ของประเทศไทยเสียหายมาก เช่น เมื่อ 15 มกราคม 2533 มีชาวโจรสลัดช่มชืดและฆ่ารัดคอชาวญวนและโยนศพทิ้งทะเลลอยมาติดชายฝั่งที่จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 11 ศพ²³ ชาวโจรสลัดดังกล่าวเหล่านี้ได้รับความสนใจอย่างกว้างขวางในวงการระหว่างประเทศและได้มี

²² อรุณรักษ์ ธานีรัตน์, การดำเนินงานของกระทรวงการต่างประเทศในการแก้ไขปัญหาผู้อพยพอินโดจีน (เอกสารวิจัยส่วนบุคคลในลักษณะวิชาสังคมจิตวิทยา, วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, 2531-2532), หน้า 1.

²³ เดลินิวส์ (16 มกราคม 2533) : 1, 12.

การร้องขอให้ทางการไทยเร่งปราบปรามโจรสลัด และให้ความคุ้มครองผู้อพยพทางเรือให้มากขึ้น โดยเหตุผลทางด้านมนุษยธรรม

อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาข้อกล่าวหาที่นานาชาติมีต่อประเทศใน เรื่องของโจรสลัดซึ่งกระทำทารุณกรรม ปล้น ฆ่า ช่มชู้ และลักพาตัวผู้อพยพทางเรืออย่างเป็นทางการแล้ว จะเห็นว่าประเทศที่กล่าวหาหรือโจมตีประเทศไทยในเรื่องนี้ยังมีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงในหลายประการ กล่าวคือ

ประการแรก เมื่อพิจารณาจากสภาพภูมิศาสตร์ของประเทศแล้วประเทศไทยมีชายฝั่งทะเลที่ยาวถึง 1,100 ไมล์ ส่วนบริเวณท้องน้ำทางด้านอ่าวไทยที่มีเหตุการณ์คดีโจรสลัดเกิดขึ้นอยู่เสมอ ๆ นั้น มีเนื้อที่กว้างถึงประมาณ 180,000 ตารางไมล์ จดกับประเทศชายฝั่ง 4 ประเทศ คือ เวียดนาม กัมพูชา มาเลเซีย และประเทศไทย พื้นที่ที่อยู่ในเขตความรับผิดชอบของประเทศไทยมีเพียงประมาณร้อยละ 15 ของพื้นผิวน้ำทั้งหมด ดังนั้น ข้อมเป็นการยากที่ประเทศเล็ก ๆ เช่น ประเทศไทยจะทำการตรวจตราพื้นที่อาณาเขตทางทะเลได้อย่างทั่วถึง ในเมื่อสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยยังมีที่ร้นยากกร อุปกรณ์ และกำลังคนที่จำกัดอยู่มาก

ประการที่สอง ยังมีผู้เข้าใจกันว่า รัฐบาลไทยแก้งละเลยไม่ทำการปราบปรามโจรสลัด เพราะต้องการที่จะใช้นโยบาย "โจรสลัด" ขยับยั้งการหลั่งไหลเข้ามาของผู้อพยพทางเรือชาวเวียดนามเหล่านี้ ความคิดดังกล่าวค่อนข้างเลื่อนลอยและปราศจากเหตุผล ประเทศไทยมีประวัติศาสตร์อันยาวนานตลอดมาว่าเป็นชาติที่มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่ชาวต่าง

ชาติผู้ประสบเคราะห์กรรมหนีร้อนมาพึ่งเย็นในประเทศนี้เสมอ* ประเทศนี้เป็นประเทศเดียว
ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ตั้งหน่วยปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดขึ้นเมื่อปี
พ.ศ. 2524 และต่อสู้กับโจรสลัดอย่างจริงจังตลอดมา แต่การปราบปรามโจรสลัดไม่ใช่งานที่
ง่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่รับผิดชอบของกองทัพเรือนั้นกว้างใหญ่มหาศาล และโจรสลัดใน
อ่าวไทยหาใช้โจรสลัดโดยอาชีพดังกล่าวแล้ว คนเหล่านี้เป็นชาวประมงที่เห็นแก่ได้เพียงบาง

---

* มีพยานหลักฐานทางประวัติศาสตร์สนับสนุนความข้างต้นอยู่หลายแห่ง เช่น
ข้อความในศิลาจารึกสมัยสุโขทัยด้านที่หนึ่งว่า "คนใดที่ข้างมาหา พาเมืองมาสู่ ช่วยเหลือเพื่อผู้
มัน บ่มีข้าง บ่มีม้า บ่มีบัวบ่มีนาง บ่มีเงินบ่มีทอง ให้แก่มันช่วยมันดวงเป็นบ้านเป็นเมือง" ทางด้าน
หลักฐานทางกฎหมาย พบว่า ในมาตรา 129 ของกฎหมายลักษณะอาญาหลวง พ.ศ. 1895
รัชสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ ถึงกับบัญญัติไว้ชัดเจนลงไปว่า "มีผู้เอาครอบครัววัวควาย
ข้างม้า แก้วแหวนทองเงินทรัพย์สินอันใด ๆ หนีมาแต่ประเทศซึ่งเข้ามาพึ่งอยู่ในขอบขันธเสมา
และมีผู้ตีฟันแทงมันเสีย จับเอาครอบครัววัวควายข้างม้าเข้าคน ทรัพย์สินข้างของ ๆ มันดังนั้น ท่าน
ว่าผู้ฉันทยศแก่บ้านเมือง ท่านให้ลงโทษ. . ." นอกจากนี้ในคราวที่องค์เชียงสือหนีภัย
การเมืองจากการคุกคามของพวกกบฏโกเชินมาขอความคุ้มครองจากไทย เมื่อ พ.ศ. 2326
รัชกาลที่ 1 ได้พระราชทานที่ดินให้องค์เชียงสือตั้งบ้านเรือนอยู่ทางทิศใต้ข้างลำโรงริมฝั่งแม่น้ำ
เจ้าพระยา ต่อมาใน พ.ศ. 2330 องค์เชียงสือได้ทั้งหนังสือกราบถวายบังคมลาไปกอบกู้บ้าน
เมือง กรมพระราชวังบวรมหาสุรสิงหนาททรงกริ้วที่องค์เชียงสือไปมาไม่บอกกล่าวเช่นนั้น ดำริ
จะทรงยกกำลังเรือไปติดตามจับตัวกลับมา แต่รัชกาลที่ 1 ไม่ทรงเห็นชอบด้วย มี
พระราชโองการห้ามว่า "เรามีคุณแก่เขาเขียนด้วยมือสบด้วยเท้ามิบังควร" ดูกระทรวง
ศึกษาธิการ, แนวพระราชดำริแก้วรัชกาล (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2527), หน้า 7.

กลุ่มที่ถกถวญโอกาสบนความทุกข์ยากของชาวเวียดนามเหล่านั้น ยิ่งเมื่อมาพิจารณาข้อเท็จจริงที่ว่า การปราบปรามอาชญากรรมในเมืองและตามท้องถนนในประเทศไทยซึ่งเป็นการร่ายยิงกว่าการจัดการกับโจรสลัดในทะเลยังไม่อาจประสบความสำเร็จได้ โฉนการปราบโจรสลัดในคราบชาวประมงจะทำได้ผลดียิ่งกว่านั้น

ประการที่สาม เราต้องไม่ลืมความจริงว่า มีเรือประมงไทยจำนวนมากที่ถูกประเทศเพื่อนบ้านยึดเอาไปใช้เพื่อประโยชน์ของประเทศเหล่านั้นเอง โดยข้ออ้างว่าเรือเหล่านั้นล้าหน้าน้ำของประเทศเพื่อนบ้านบ้าง ลอบเข้าทำการประมงในน่านน้ำของประเทศเพื่อนบ้านบ้าง มีความเป็นไปได้มากกว่าเรือประมงไทยที่ถูกยึดได้ถูกทั้งเวียดนามและกัมพูชา นำไปใช้ทำการโจรสลัดในอ่าวไทย แต่ประเทศไทยกลับต้องรับบาปเคราะห์ถูกมองว่าเป็นผู้ก่อความเลวร้ายทั้งหมดแทนโจรสลัดต่างชาติ ยิ่งเมื่อพิจารณาว่าชาวเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีรูปร่างหน้าตาละม้ายคล้ายคลึงกันอยู่มาก ก็ยิ่งอาจทำให้เกิดความสับสนได้มากกว่าเป็นฝีมือของประมงไทยเพียงฝ่ายเดียว ทั้ง ๆ ที่มีหลักฐานอยู่มากเช่นกันว่าชาวประมงกัมพูชาเองเป็นโจรสลัดปล้นสะดมชาวประมงไทยก็มี หรือโจรสลัดชาวมาเลเซียสังหารโหดผู้อพยพชาวเวียดนาม แล้วผลักเรือให้ลอยล้ามาทางฝั่งไทยก็มี และมีเรื่องน่าเศร้าใจเพิ่มขึ้นไปอีกว่า เรือประมงของเวียดนามติดอาวุธปืน เข้าปล้นเรือยอร์ชของไทยที่กลับจากเล่นผีกแข่งเรือที่ย่างกุ้งและเดินเรืออยู่นอกอาณาเขตของเวียดนาม หลังจากปลดทรัพย์เรือไทยแล้วยังส่งเรือและลูกเรือไทยให้ตำรวจเวียดนามดำเนินคดีกับลูกเรือไทยอีก หรือว่าเป็นวิวัฒนาการโจรสลัดอีกรูปแบบหนึ่ง²⁴

ประการสุดท้ายและเป็นข้ออันสำคัญยิ่ง คือต้นเหตุของเรื่องเกิดจากการที่ผู้อพยพทางเรือจำนวนมากได้พากันอพยพหลบหนีจากเวียดนามซึ่งมีสภาพการปกครองที่เบียดเบียนเอากับประชาชนของตัวเอง ประกอบกับเศรษฐกิจที่ซบเซาพังทลายลงเพราะใช้นโยบายรุกรานต่างชาติและไม่เป็นมิตรกับผู้ใดของเวียดนามทำให้ประชาชนของตนต้องหนีตายอพยพออกนอกประเทศ หากต้นตอของปัญหาคือรัฐบาลของเวียดนาม ได้ยอมผ่อนคลายท่าทีของตนต่อประเทศ

²⁴ สัมภาษณ์ นายสุพจน์ ชีรเกาศัลย์, หัวหน้าฝ่ายคุ้มครองและดูแลผลประโยชน์คนไทยในต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงการต่างประเทศ, 3 เมษายน 2533

เพื่อนบ้านหันมาเป็นมิตรกันอย่างจริงใจและแรงพลังเศรษฐกิจของตนให้พัฒนาทัดเทียมกับประเทศเพื่อนบ้านอื่น ๆ แล้ว ปัญหาผู้อพยพก็ต้องลดลง ซึ่งเป็นปัจจัยประการแรกสุดที่จะทำให้อาชีพของตัวไม่ต้องมาตกระกำลำบากอยู่กลางทะเล ไม่ได้รับความปลอดภัยจากภัยทางทะเล และโจรสลัดตั่งเช่นที่ปรากฏเป็นข่าวทุกวันนี้

นอกจากข่าวโจรสลัดทำการปล้นฆ่าผู้อพยพทางเรือในบริเวณอ่าวไทยและทะเลจีนตอนใต้ดังกล่าว ข่าวที่แสดงให้เห็นว่ามีสลัดอาชีวะที่ทำการปล้นสะดมเรือสินค้าในบริเวณนั้นด้วยคือข่าวการประชุมคณะกรรมการกลุ่มสมานพันธ์ผู้ประกอบการเดินเรืออาเซียน (Federation of Asean Shipowners Assosiation) หรือ FASA เมื่อเดือนมิถุนายน 2532 ที่กรุงมนิลา ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศไทยได้เป็นสมาชิกอยู่ด้วย²⁵ และได้วางมาตรการต่อปัญหาโจรสลัดไว้ดังนี้

- ผลักดันให้ประเทศสมาชิกมีการบังคับใช้กฎหมายโจรสลัดอย่างบังเกิดผล
- รายงานเหตุการณ์และพื้นที่ที่ถูกต้องให้ FASA และประเทศสมาชิกทราบ
- ร่วมกับรัฐบาล เจ้าของเรือ บริษัทเดินเรือจัดทำบัญชีบริเวณที่น่าจะเสี่ยง

ต่ออันตรายจากโจรสลัดให้ชัดเจน

- การเปลี่ยนแปลงเส้นทางเดินเรือเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ถูกโจรสลัดโจมตี
- ขอร้องให้รัฐบาลของประเทศสมาชิกช่วยเหลือในการตรวจจับคลื่นวิทยุ

จากเรือสินค้าในเขตรับผิดชอบและเป็นบริเวณที่น่าจะถูกโจมตีจากโจรสลัด

2.2.2 การแก้ไขปัญหาโจรสลัดในระยะแรก จากการที่ประเทศไทยถูกโจมตีในเรื่องโจรสลัดนี้ ประเทศไทยก็ได้มีตั้งหน่วยงานและได้พยายามทำการปราบปรามโจรสลัดในน่านน้ำอาณาเขตอย่างแข็งขัน หน่วยงานหลักของไทยที่เกี่ยวข้องกับการปราบปรามอาชญากรรมทางทะเลของไทย เช่น กองทัพเรือ กองตำรวจน้ำ ได้ดำเนินการป้องกันและปราบปรามอย่างจริงจัง โดยเฉพาะได้เพิ่มกำลังลาดตระเวนในบริเวณที่มีเหตุการณ์การกระทำ

²⁵ The Nation (28 November 1989) : 6.

อันเป็นโจรสลัดบริเวณใกล้เกาะกระมาที่ยังขึ้น* นอกจากนี้ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 4 มีนาคม พ.ศ. 2524 จัดตั้งคณะกรรมการอำนวยการแก้ไขปัญหาโจรสลัดขึ้น โดยมีเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติเป็นประธาน เพื่อควบคุมการดำเนินการปราบปรามโจรสลัด และได้กำหนดแนวทางในการปฏิบัติอย่างกว้าง ๆ ไว้ 6 ประการ ด้วย²⁶ คือ

- 1) ให้กรมตำรวจกำหนดให้ตำรวจในจังหวัดทำงานใกล้ชิดกับตำรวจนำในการต่อสู้โจรสลัด
- 2) กระทรวงมหาดไทยจะร่วมมือกับองค์การอื่น ๆ และสมาคมชาวประมง เพื่อควบคุมชาวประมงและลูกเรือ
- 3) ให้กองทัพเรือปฏิบัติการกิจในการใช้มาตรการที่ถูกต้อง เพื่อป้องกันไม่ให้มีโจรสลัด
- 4) ให้กองทัพเรือร่วมมือกับองค์การอื่น ๆ เพื่อฝึกชาวประมงในการต่อสู้กับโจรสลัด
- 5) กำหนดงบประมาณให้เพียงพอสำหรับองค์การที่รับผิดชอบการปราบปรามโจรสลัด
- 6) สภาความมั่นคงแห่งชาติจะวางแผนเกี่ยวกับความต้องการขององค์การที่เกี่ยวข้องและขอความช่วยเหลือจากองค์การข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ

อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าสังเกตว่า ได้มีการอ้างว่าสถิติผู้อพยพทางเรือที่ถูกโจรสลัดปล้นสะดมมิได้ลดน้อยลง ในทางตรงกันข้ามกลับเพิ่มมากขึ้น ซึ่งหากข้ออ้างดังกล่าวเป็นความจริง เราก็พอจะเห็นถึงมูลเหตุพื้นฐานที่ทำให้โจรสลัดยังคงปฏิบัติการทางเรือผู้อพยพทางเรือจำนวนมากอยู่ กล่าวคือ รัฐบาลไทยไม่สามารถตรวจตราปราบปรามโจรสลัดได้

---

* มีรายงานว่าประมาณครึ่งหนึ่งของอาชญากรรมโจรสลัดนอกชายฝั่งของประเทศไทยเกิดขึ้นตามแนวบริเวณใกล้พรมแดนไทย-กัมพูชา อนึ่ง ที่บริเวณใกล้เกาะกระนี้เอง เคยเกิดโศกนาฏกรรมสะเทือนขวัญคนทั่วโลกมาแล้ว คือ ผู้อพยพทางเรือ 80 คน ถูกสังหารหมู่กลางทะเล เมื่อกลางเดือนธันวาคม พ.ศ. 2522 ยังความสลดใจแก่ผู้ที่ได้ทราบข่าวนี้มาก

อย่างทั่วถึง ทั้งนี้เพราะขาดอุปกรณ์ปัจจัยต่าง ๆ ตลอดจนกำลังคนและงบประมาณเพื่อการนี้ นอกจากนี้ก็เป็นที่ยังเชื่อได้ว่าการกระทำอันเป็นโจรสลัดเกิดขึ้นในทะเลหลวงนอกเขตความรับผิดชอบและกำลังอำนาจของประเทศไทย²⁷

2.2.3 ทัศนคติระหว่างประเทศกับปัญหาโจรสลัดในอ่าวไทย ในระยะแรกที่เกิดปัญหาขึ้นและกลายเป็นข่าวใหญ่ตลอดมานั้น ทัศนคติระหว่างประเทศตลอดจนองค์การกุศลต่างๆ ทั้งของเอกชน ระหว่างรัฐบาลและสหประชาชาติ ต่างก็ให้ความสนใจกับปัญหานี้อย่างยิ่ง แต่เป็นการให้ความสนใจที่ปลายเหตุแห่งปัญหา โดยที่เพิ่งเล็งแต่เพียงที่จะให้ประเทศไทยพยายามหาทางแก้ไขปัญหาโดยลำพัง ซึ่งได้แก่ การปราบปรามจับกุมตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ²⁸

จี.โอ.ดับลิว มุลเลอร์ (G.O.W. Mueller) และเฟรดา แอดเลอร์ (Freda Adler) สองนักอาชญาวิทยาผู้ศึกษาเรื่องโจรสลัดอย่างลึกซึ้ง เคยตั้งข้อสงสัยเมื่อเขาทราบว่าผู้อพยพทางเรือจำนวนมากถูกฆ่า ฆาตกรรม และทำร้ายร่างกาย ว่าทำไมรัฐบาลหลายประเทศที่ตั้งหน้าตั้งตาประกาศเขตเศรษฐกิจจำเพาะ 200 ไมล์ รอบชายฝั่งของตนเพื่อแสวงหาประโยชน์ทางเศรษฐกิจในทะเล กลับไม่รับผิดชอบส่งตำรวจออกลาดตระเวนรอบเขตเศรษฐกิจจำเพาะและคุ้มครองชีวิตและศักดิ์ศรีของมนุษย์ผู้ตกยากเหล่านี้บ้าง และว่าทัศนคติระหว่างประเทศหายไปไหนเมื่อมีการสังหารโหดเกิดขึ้น เขากล่าวโจมตีนายเคิร์ท วิลไฮม์ อดีตเลขาธิการสหประชาชาติอย่างตรงไปตรงมาว่าแทบไม่ได้ทำอะไรเลยในเรื่องนี้เมื่อได้รับการร้องเรียนจากสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ โดยนายวิลไฮม์เพียงแต่สรุปสั้น ๆ ว่า ปัญหานี้เป็นปัญหาหลักซึ่งทั้งรัฐบาลไทยและมาเลเซียจะต้องจัดการแก้ไข ปัญหา เพราะการกระทำผิดส่วนใหญ่เกิดขึ้นภายในทะเลอาณาเขตของทั้งสอง

²⁶ จักริน จายะหงส์, อ้างแล้ว, หน้า 402-403.

²⁷ เรื่องเดียวกัน, หน้าเดียวกัน.

²⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้า 403.

ประเทศ²⁹

ดังได้กล่าวแล้วในหัวข้อ 2.3.2 ว่า รัฐบาลไทยได้พยายามดำเนินการป้องกันและปราบปรามเหตุร้ายในน่านน้ำสากลและในทะเลอาณาเขตของไทยอย่างเต็มที่แล้ว ข้อกล่าวหาของมูลเลอร์และแอดเลอร์ที่มุ่งจะโยนความรับผิดชอบทั้งปวงมาที่ประเทศไทยจึงไม่ถูกนัก เหตุใดมูลเลอร์และแอดเลอร์จึงไม่มองปัญหาที่ต้นเหตุ แต่กลับจับจ้องปัญหาที่ปลายเหตุอย่างค่อนข้างจะฉาบฉวย ยังสงสัยว่า ทำไมเวียดนามซึ่งเป็นต้นตอของปัญหาทั้งปวง โดยส่งเสริมให้ประชาชนของตนเดินทางออกนอกประเทศโดยทางเรือจำนวนมากกลับไม่เคยได้รับการดำเนินอย่างตรงไปตรงมาจากนานาชาติ เมื่อเวียดนามเองไม่ประสงค์ที่จะคุ้มครองราษฎรของตนเอง เหตุใดประเทศที่มีภาระอยู่อย่างมากมายมหาศาลอยู่แล้ว เช่นประเทศไทยกลับต้องไปใส่ใจให้ความคุ้มครองผู้อพยพเหล่านี้ดีกว่าเวียดนามเอง อนึ่ง แม้คนไทยที่เดินอยู่บนท้องถนนทุกวันนั้นก็ได้รับความปลอดภัยจากอาชญากรรมในเมืองหลวงเองอยู่แล้ว กรณีจึงแทบจะเป็นไปไม่ได้ที่ประเทศไทยจะป้องกันอาชญากรรมในทะเลหลวงได้สมบูรณ์แบบอย่างที่มีมูลเลอร์และแอดเลอร์หวังไว้ จริงอยู่ ไม่มีใครผู้มีจิตใจเปี่ยมด้วยความเมตตาและกรุณาในโลกนี้จะไม่มีความใส่ใจสงสารเพื่อนมนุษย์ชาวเวียดนามซึ่งต้องพลัดพรากแยกจากแดนมาตุภูมิของตนมาตกระกำลำบากยังต่างแดนหรือเป็นผู้อพยพกลางทะเลอย่างหาจุดหมายไม่ได้เช่นนี้ แต่กระนั้นก็ตาม รัฐทั้งปวงก็ควรมีใจกรุณาช่วยให้ผู้อพยพทางเรือเหล่านี้มีที่พักพิงกินอยู่หลับนอน รอดพ้นจากการเป็นเหยื่อของโจรสลัดด้วย แต่ข้อเท็จจริงกลับเป็นว่าในปัจจุบันเรือพาณิชย์ของชาติต่างๆ ได้ละเลยที่จะให้ความช่วยเหลือแก่ผู้อพยพทางเรือ ความช่วยเหลือที่ดีที่สุดก็เพียงให้อาหารและน้ำรวมทั้งสิ่งจำเป็นแก่การยังชีพเพื่อให้ผู้อพยพทางเรือเดินทางเผชิญโชคชะตาในทะเลต่อไป

²⁹ G.O.W. Mueller and Freda Adler, op.cit., p.154.

เพราะเกรงว่าผู้อพยพจะกลายเป็นภาระของเรือดังกล่าวอีกยาวนาน³⁰

สำหรับคำกล่าวของ นายเคิร์ท วิลไฮม์ ช่างต้น ดูเหมือนจะสอดคล้องกับข้อมติ (Resolution) เกี่ยวกับชะตากรรมของผู้อพยพทางเรือ(boat people) ซึ่งออกโดยรัฐสภายุโรป เมื่อวันที่ 14 กันยายน พ.ศ.2532 ที่ผ่านมาโดยใจความของข้อมติข้อ 3 เรียกร้องให้รัฐบาลของประเทศอาเซียนทั้งหลายดำเนินมาตรการต่าง ๆ เพื่อป้องกันการ

³⁰ ว่าตามจริงแล้ว การกระทำของเรือพาณิชย์ดังกล่าวดูเหมือนจะไม่สอดคล้องกันอนุสัญญากฎหมายทะเล ค.ศ.1982 มาตรา 98 และมาตรา 12 ของอนุสัญญาว่าด้วยทะเลหลวง ค.ศ.1958 ซึ่งกำหนดหน้าที่ในการให้ความช่วยเหลือไว้ ดังนี้(อนุสัญญาปี ค.ศ.1982)

1. ให้รัฐทุกรัฐกำหนดให้นายเรือของเรือซึ่งชักธงของตน, เท่าที่นายเรือสามารถกระทำได้โดยไม่เป็นอันตรายร้ายแรงต่อเรือ, ลูกเรือ หรือผู้โดยสาร:

(เอ) ให้ความช่วยเหลือแก่บุคคลใดซึ่งพบในทะเลขณะตกอยู่ในอันตรายต่อชีวิต:

(บี) รีบตรงไปโดยเร็วที่สุดที่จะทำได้ เพื่อช่วยชีวิตบุคคลที่ตกอยู่ในอันตราย, ถ้าได้รับแจ้งถึงความช่วยเหลือของบุคคลเหล่านั้น, เท่าที่การกระทำเช่นนั้นจะพึงคาดหวังได้จากนายเรือ:

(ซี) ภายหลังการไต่สวน, ให้ความช่วยเหลือแก่เรืออีกลำหนึ่ง แก่ลูกเรือ และแก่ผู้โดยสารของเรือนั้นและ, หากทำได้, ให้แจ้งให้เรือลำนั้นทราบชื่อเรือ, เมืองท่าที่จดทะเบียนเรือของตน และเมืองท่าที่ใกล้ที่สุดซึ่งเรือของตนจะแวะ

2. รัฐชายฝั่งทุกรัฐจะส่งเสริมการจัดตั้ง, การดำเนินการ และการชำระไว้ซึ่งบริการค้นหาและช่วยชีวิตที่เพียงพอและมีประสิทธิภาพเกี่ยวกับความปลอดภัยในทะเลและ, เมื่อพฤติการณ์จำเป็นให้ทำเช่นนั้น, ให้ความร่วมมือกับรัฐใกล้เคียงโดยการทำข้อตกลงส่วนภูมิภาคร่วมกันเพื่อความมุ่งประสงค์นี้

(คำแปลของกองแปล กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กระทรวงการต่างประเทศ)

ขาดกรรมผู้อพยพทางเรือในทะเลหลวง ดังนั้นจะเห็นได้ว่ารัฐสภายุโรปและตัวเลขชาธิการสหประชาชาติคนก่อนยังไม่มีความเข้าใจต่อปัญหาโจรสลัดที่เกิดขึ้นอย่างถ่องแท้เท่าใดนัก เป็นการมองปัญหาที่ปลายเหตุมากกว่าจะเข้าถึงต้นตอของปัญหา ต้นเหตุของปัญหาอยู่ที่ว่ามีผู้อพยพจำนวนมากหลังไหลออกจากเวียดนาม ผู้อพยพเหล่านี้ชนสมบัติติดตัวออกมาจำนวนมากเป็นการกระตุ้นให้มีการโจรกรรมทางทะเลเมื่อปัญหาแรกเริ่มที่ "การเมือง" แต่ปลายของปัญหาอยู่ที่เรื่องของ "อาชญากรรม" ถ้าจะมาคิดค้นจำเพาะปลายปัญหา แต่ต้นเหตุยังมีเชื้ออยู่ไม่ดับไปด้วย ปัญหาดังกล่าวจะไม่มีทางและไม่มีวันที่จะแก้สำเร็จลงได้ ทางแก้ที่น่าจะสัมฤทธิ์ผลที่สุดคือให้รัฐทั้งปวงประชุมปรึกษาหารือกันเพื่อแก้ปัญหา "การเมือง" เรื่องการอพยพของผู้ลี้ภัยชั้นก่อนและร่วมมืออย่างจริงจังในการบริหารโครงการเดินทางออกนอกประเทศอย่างมีแบบแผน (Orderly Departure Programme) เพื่อแก้ปัญหาหนี้ (รายละเอียดจะยกไปกล่าวในบทสรุปและข้อเสนอแนะ) เมื่อแก้ปัญหาที่ต้นเหตุได้แล้ว ปัญหาปลายเหตุย่อมจะต้องหมดสิ้นไปหรือลดน้อยลงตามไปด้วย มิใช่ปล่อยให้เป็นการระมัดชอบของประเทศไทยหรือประเทศเพื่อนบ้านใกล้เคียงกับเวียดนามประเทศใดประเทศหนึ่งโดยลำพังตามที่นายวัล ไซม์หรือรัฐสภายุโรปได้เรียกร้องดังกล่าวมาแล้ว³¹

2.2.4 ความช่วยเหลือจากต่างประเทศสำหรับการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามโจรสลัด

2.2.4.1 การสนับสนุนโดยตรงจากรัฐบาลสหรัฐอเมริกา ใน

เดือนกันยายน พ.ศ. 2523 สหรัฐอเมริกาได้เสนอให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยมอบเงิน จำนวน 2 ล้านเหรียญสหรัฐ ให้รัฐบาลไทยใช้จ่ายในกิจการปราบปรามโจรสลัดเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของกองทัพอากาศและหน่วยตำรวจน้ำ ปรากฏว่าการดำเนินงานด้วยความร่วมมือจากสหรัฐอเมริกาได้เริ่มต้นขึ้นเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2524 จนถึงเดือนกันยายนปีเดียวกัน ผลการปฏิบัติงานของหน่วยราชการต่าง ๆ ได้ผลดี ทำให้สถิติการปล้นสดมภ์ของโจรสลัดในอ่าวไทยได้

³¹ สนใจดูรายละเอียดใน ประชา คุณเกษม "ปัญหาโจรสลัดในอ่าวไทยและบริเวณตอนใต้ของทะเลจีน" สราญรมย์, 31 (กุมภาพันธ์, 2524), หน้า 856-884.

ลดลงอย่างเห็นได้ชัดเจน (ดูสถิติ ในหัวข้อ 2.2.5)

2.2.4.2 ความร่วมมือจาก UNHCR และการช่วยเหลือจากประเทศผู้บริจาค ในระดับระหว่างประเทศเป็นที่น่ายินดีว่า สำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ (UNHCR) ได้แสดงความกังวลเกี่ยวกับปัญหาโจรสลัดและผู้แสวงหาแหล่งพักพิงจากทะเลในเวทีระหว่างประเทศหลายเวที ตลอดจนชักชวนให้ประเทศต่าง ๆ หันมาให้ความสนใจปัญหาโจรสลัดและเรียกร้องให้ประเทศต่าง ๆ มีส่วนช่วยเหลือประเทศไทยในการดำเนินการปราบปรามโจรสลัดในอ่าวไทยและทะเลจีนตอนใต้ จนในที่สุดนานาประเทศได้ให้ความสนใจและให้ความช่วยเหลือ คือ*

2.2.4.2.1 ในปี 2525 UNHCR ได้เสนอให้ความช่วยเหลือด้านการเงินเพื่อสนับสนุนโครงการป้องกันและปราบปรามโจรสลัดของรัฐบาลไทย เงินช่วยเหลือดังกล่าวได้มาจากการบริจาคของประเทศต่าง ๆ จำนวน 12 ประเทศ ได้แก่ อังกฤษ ออสเตรเลีย แคนาดา เดนมาร์ก เยอรมัน ฝรั่งเศส อิตาลี ญี่ปุ่น เนเธอร์แลนด์ นอร์เวย์ สวิสเซอร์แลนด์และสหรัฐอเมริกา เป็นจำนวนเงิน 3.67 ล้านดอลลาร์สหรัฐ รัฐบาลได้อนุมัติให้ความช่วยเหลือดังกล่าวไว้ภายใต้ข้อตกลงที่ไม่มีเงื่อนไข กล่าวคือทางการไทยจะเป็นผู้กำหนดแนวทางและขอบเขตการปฏิบัติงานทั้งหมด

2.2.4.2.2 UNHCR ได้มอบเงินช่วยเหลือซึ่งได้รับจากประเทศผู้บริจาคให้กับทางการไทย เพื่อนำไปเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานตามโครงการป้องกันและปราบปรามโจรสลัดตั้งแต่โครงการระยะที่ 1 ถึงระยะที่ 7 รวมเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 20,640,433 เหรียญสหรัฐ หรือประมาณ 509 ล้านบาทจำแนกตามระยะของโครงการดังนี้

1) ระยะที่ 1 (มิ.ย.25-มิ.ย.26)

3,672,275 เหรียญสหรัฐ

---

* ที่มา: ข้อมูลของสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ

2,710,576 เหรียญสหรัฐ	2) ระยะเวลาที่ 2 (มิ.ย.26-มิ.ย.27)
3,665,400 เหรียญสหรัฐ	3) ระยะเวลาที่ 3 (มิ.ย.27-มิ.ย.28)
2,722,297 เหรียญสหรัฐ	4) ระยะเวลาที่ 4 (มิ.ย.28-มิ.ย.29)
2,572,389 เหรียญสหรัฐ	5) ระยะเวลาที่ 5 (มิ.ย.29-มิ.ย.30)
2,598,389 เหรียญสหรัฐ	6) ระยะเวลาที่ 6 (มิ.ย.30-มิ.ย.31)
2,699,107 เหรียญสหรัฐ	7) ระยะเวลาที่ 7 (มิ.ย.31-มิ.ย.32)

2.2.5 สถานะสุดท้ายของปัญหาใจรสลัด

2.2.5.1 ผลการปฏิบัติงาน

2.2.5.1.1 สถิติการกระทำอันเป็นใจรสลัดจากสถิติ

ของสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ (UNHCR) แสดงไว้ว่าในปี พ.ศ.2524 มีการปล้นสะดมผู้อพยพเข้ามายังประเทศไทยมีอัตราสูงถึงร้อยละ 77 แต่ผลจากการที่ประเทศไทยโดยความช่วยเหลือจากประเทศต่าง ๆ หลายประเทศได้ดำเนินการปราบปรามใจรสลัดอย่างจริงจังทำให้อัตราการปล้นสะดมลดลงอย่างน่าพอใจ กล่าวคือ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2525-2530 มีจำนวนลดลงเหลือร้อยละ 64,53,35,24,13 และร้อยละ 8 ตามลำดับ แต่กลับเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 11 ในปี พ.ศ.2531 และมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นอีกในปี พ.ศ.2532 ที่เพิ่งผ่านมา ทำให้น่าเป็นห่วงว่ามาตรการที่รัฐบาลเคยใช้ได้อย่างได้ผลจนถึงปี 2530 น่าจะต้องมีการปรับปรุงเพื่อเข้ากับสถานการณ์เลวร้ายในช่วงสองปีหลัง ซึ่งมีผลเป็นภาระบั่นทอนเกียรติภูมิและชื่อเสียงของประเทศในสายตาของชุมชนระหว่างประเทศอย่างมาก การปรับปรุงแก้ไขมาตรการในการดำเนินปราบปรามใจรสลัดในทะเลจีนตอนใต้และบริเวณอ่าวไทยนั้นจะต้องเริ่มพิจารณาปรับปรุงใน 3 จุดคือ ปรับปรุงแก้ไขตัวบทกฎหมาย ปรับปรุงโครงสร้างและรูปแบบการปฏิบัติ และที่สำคัญคือปรับปรุงในเรื่องการบังคับใช้กฎหมาย เช่น เพิ่มกำลังเรือตรวจ เพิ่มเที่ยวเดินเรือ ตลอดจนการประสานงานของหน่วยงานที่รับผิดชอบ อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี โดยที่วิทยานิพนธ์เป็น

วิทยานิพนธ์ในทางนิติศาสตร์ จะเน้น ในบทที่ 5 ว่าด้วยบทสรุปและข้อเสนอแนะ จะได้กล่าวในรายละเอียดของการปรับปรุงตัวบทกฎหมายต่อไป

2.2.5.1.2 การจับกุมและดำเนินคดี ในห่างระหว่างปี 2525 จนถึงกันยายน 2531 ปรากฏการจับกุมผู้กระทำความผิดฐานโจรสลัดรวมทั้งสิ้น 37 คดี จำนวนผู้ต้องหา 123 คน ศาลได้ตัดสินลงโทษแล้ว 27 คดี ผู้ต้องหาถูกจำคุกระหว่าง 3-50 ปี จำนวนทั้งสิ้น 62 คน ระหว่าง พ.ศ.2532-2534 จับกุมได้ทั้งสิ้น 27 คดี ผู้ต้องหา 201 คน (เรือ 16 ลำ)*

2.2.5.1.3 ประเมินผลการปฏิบัติงาน กลุ่มผู้เชี่ยวชาญของ UNHCR ประเมินผลโครงการป้องกันและปราบปรามโจรสลัดในประเทศไทยว่าเป็นผลให้สถิติอาชญากรรมโดยโจรสลัดลดลงอย่างมากข้อมูลและข่าวสารภาคพื้นดินเกี่ยวกับรูปพรรณเรือและลูกเรือโจรสลัดซึ่งทางตำรวจน้ำและกองทัพเรือสืบทราบด้วยความร่วมมือของพลเมืองดีที่คอยเป็นหูเป็นตาให้กับทางราชการเมื่อเรือโจรสลัดเข้าฝั่งก็มีส่วนอย่างมากในการที่ทางราชการสามารถจับกุมและดำเนินคดีแก่ผู้ต้องหาว่ากระทำความผิดได้มากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม มีผู้โต้แย้งข้อมูลและสถิติของ UNHCR อยู่เหมือนกัน โดยเฉพาะตัวเลขสถิติอาชญากรรมในปี พ.ศ.2531 และที่มีรายงานเข้ามาในปี พ.ศ.2532 ว่าตัวเลขต่ำกว่าความเป็นจริงมากมายนัก กล่าวกันว่ายิ่งตำรวจน้ำและกองทัพเรือเพิ่มการลาดตระเวนและจับกุมพวกโจรสลัดได้มากขึ้นเท่าไรโจรสลัดก็ยิ่งต้องเพิ่มความรุนแรงและเหี้ยมโหดมากยิ่งขึ้นในการจัดการกับเหยื่อชาวเวียดนามอพยพ เพื่อสร้างความปลอดภัยให้ตัวเองมากที่สุด พวกโจรสลัดได้เพิ่มจำนวนการสังหารหมู่ผู้อพยพทางเรือมากขึ้นจนไม่มีผู้อพยพหนีรอดมาให้การกับเจ้าหน้าที่ตำรวจได้มากเช่นในอดีตที่ผ่านมา ซึ่งเป็นปัญหาใหม่ที่ทางราชการต้องเผชิญในการจัดการกับพวกโจรสลัดเหล่านี้***

* ที่มา: สำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยสหประชาชาติ

** ผู้แทนสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันที่เข้าประชุมคณะกรรมการประสานงานสำหรับ

การประชุมระหว่างประเทศว่าด้วยผู้อพยพอินโดจีนระหว่าง วันที่ 25-26 พฤษภาคม 2532 ที่นครเจนีวาได้แสดงความกังวลในเรื่องนี้ไว้เช่นกัน ข้อมูลจากบันทึกของกองการสังคม กรมองค์การระหว่างประเทศ ที่ 227/2532 ลง 6 มิถุนายน 2532

2.2.5.2 ข้อจำกัดในการดำเนินงาน

2.2.5.2.1 การดำเนินงานป้องกันและปราบปราม

โจรสลัดของไทยในปัจจุบันจำกัดอยู่เฉพาะเพียง 4 หน่วยงานหลักเท่านั้นในขณะนั้นอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ เพื่อการนี้ก็มีจำนวนจำกัดมาก ทำให้ไม่อาจดูแลตรวจตราการกระทำอันเป็นโจรสลัดในเขตน่านน้ำที่กว้างใหญ่ไพศาลได้อย่างทั่วถึง

2.2.5.2.2 มีข้อจำกัดในการปฏิบัติการของฝ่าย

ตำรวจน้ำและกองทัพเรือเหนือบริเวณที่เกิดเหตุซึ่งอยู่ถัดออกไปจากเขตเศรษฐกิจจำเพาะของไทย ทั้ง ๆ ที่อนุสัญญากฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 อนุญาตให้มีการไล่ติดตามโดยพลัน (hot pursuit) ได้ (ดู ม. 111 ของอนุสัญญาดังกล่าว) แต่มีปัญหาเรื่องผลทางการเมืองที่อาจติดตามมาได้โดยเฉพาะถ้าเรือที่ไล่ติดตามเข้าไปเป็นเรือรบไทย

2.2.5.2.3 เป็นการยากที่จะทราบว่ามีใครเป็นโจรสลัด

เพราะโจรสลัดในกรณีของอ่าวไทยนั้นเป็นชาวประมงที่ "ฉวยโอกาส" เพราะมีโอกาสอำนวยให้ทำผิดได้ ถ้าโอกาสไม่อำนวยพวกนั้นก็จะเป็นชาวประมงจับปลาตามปกติ

2.2.5.2.4 ความล่าช้าในการรายงานเหตุการณ์ให้

ทางราชการไทยทราบมีระยะเวลาห่างกันมากระหว่างวันที่เกิดเหตุกับวันที่ผู้อพยพชาวเวียดนามขึ้นฝั่งไทยแจ้งเหตุให้กับทางราชการทราบ

2.2.5.2.5 มีปัญหาอยู่มากในการที่ตำรวจจะหา

หลักฐานมาขึ้นผู้ต้องสงสัยได้ทำให้รูปคดีที่ส่งฟ้องศาลมีน้ำหนักน้อยลงไปด้วย อาทิ เช่นเมื่อมีความล่าช้าในการรายงานการกระทำความผิดให้ตำรวจหรือเจ้าพนักงานสอบสวนทราบ ก็ย่อมมีความล่าช้าในการติดตามผู้ต้องสงสัยตามมาด้วย

กล่าวโดยสรุปแล้ว จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ของไทย ปรากฏตามกฎหมายลักษณะโจรสลัด สมัยพระรามาธิบดีที่ 1 แห่งกรุงศรีอยุธยา กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 และประมวลกฎหมายอาญา ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าได้มีการกระทำอันเป็นโจรสลัดเกิดขึ้นมาโดยตลอดและมาปรากฏเป็นข่าวเกรียวกราวขึ้นอีกในช่วงปี พ.ศ. 2520 - 2524 ว่ามีโจรสลัดเกิดขึ้นในบริเวณอ่าวไทยโดยชาวประมงไทยได้ทำการปล้นสะดม ทำร้ายร่างกาย ฆ่มขืน และฆ่าชาวเวียดนามที่อพยพหนีภัยทางการเมืองมาทางทะเล

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับวิวัฒนาการของโจรสลัด ตามประวัติศาสตร์อารยธรรมโลกกับตามประวัติศาสตร์ของไทยแล้ว เห็นว่ามีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน กล่าวคือ เริ่มแรกมีการ

กระทำอันเป็นโจรสลัดโดยใช้เรือเล็ก ๆ เป็นยานพาหนะทำการปล้นสะดมบริเวณแม่น้ำลำคลอง และชายฝั่งทะเล และไม่มีอาวุธแรงมากนัก ต่อมาเมื่อความเจริญทางเทคโนโลยีสูงขึ้น เรือที่โจรสลัดใช้ก็มีสมรรถนะสูงขึ้นสามารถทำการปล้นสะดมได้ในบริเวณห่างจากชายฝั่งมาก ๆ ถึงในทะเลหลวง และทวีความรุนแรงมากขึ้นจนชาติต่าง ๆ เกือบทั่วโลกต้องหันมาสนใจ และร่วมมือกันป้องกันและปราบปราม โดยทำความตกลงร่วมกันในรูปของอนุสัญญาระหว่างประเทศ ซึ่งจะได้กล่าวในรายละเอียดต่อไปในบทที่ 3